Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 271 (17394) | 1986 оной ноябриин 24, понедельник | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

1986 ондо социально-соёлой барилгын арадай ажахын түсэбэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай асуудалые КПСС-эй ЦК-да хаража үзэбэ.

Министерствэнүүд болон албан зургаанууд, нютагай партийна, совет, ажахын органууд партиин XXVII съездын захяа заабаринуудта үндэһэлэн, социальна һалбарие хүгжөөлгэдэ, гэр байра болон соёлой-ажаһуудалай объектнүүдые барилгада анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо гэжэ тэмдэглэгдээ. Бухы орон доторнай 1986 оной арбан һарын хугасаа соо нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, байрын гэрнүүдые — 14, һургуулинуудые — 13, һургуулида ороогүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые — 27 больницанууд болон поликлиникэнүүдые барижа, ашаглалгада оруулалга 60 процентээр дээшэлһэн байна.

Гэхэтэй хамта олохон министерствэнүүд болон албан зургаанууд, арадай депутадуудай Советүүд энэ талаар ажал ябуулгаяа шэнэдхэн хубилгажа шадангүй, социально-соёлой комплексын объектнүүдые барилгаяа үндэһөөрнь һайжаруулжа бирабагүй, энээндэ урдынхидал мэтэ хайша хэрэгээр хандажа байһаар. Байрын гэрнүүдые, магазинуудые, больницануудые, техническэ мэргэжэлэй училищинуудые, дээдэ һургуулинуудые, клубуудые, спортын түхеэрэлгэнүүдые бариха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр, түсэбтэ даабаринуудһаа гээгдэлтэйгээр ябуулагдана.

1986 оной январь-сентябрь һаранuудта СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерство, СССР-эй Хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерство, СССР-эй Мал ажалай машина бүтээлгын министерство, СССР-эй Машина бүтээлгын министерство, СССР-эй Хилээмэнэй продуктнуудай министерство байрын гэрнүүдые барижа, ашаглалгада оруулха түсэбэйнгөө хахадһаа доошонхи хубиие дүүргээ. Астраханска, Кемеровскэ, Шэтын, Омско болон Тульска областьнуудта тэдэниие ашаглалгада оруулалга 40-өөд процент болоһон байха юм. СССР-эй Госагропром, Армениин, Грузиин, Узбегэй, Молдавиин союзна республикануудай Министрнүүдэй Советүүд, РСФСР-эй олохон областьнууд, хизаарнууд ба автономито республиканууд байрын гэрнүүдые бариха программаяа дүүргэбэгүй. Үнгэрһэн үе соо Ивановска, Горьковско, Орловско ба Рязанска областьнуудта элүүрые хамгаалгын нэгэшье объект ашаглалгада оруулагдабагүй.

СССР-эй Радио бүтээлгын промышленностиин министерство, СССР-эй Хэлхеэ холбооной промышленностиин министерство, СССР-эй Станок бүтээлгын промышленностиин министерство һургуулида ороогүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые барилгада эгээл ехэ гээгдэлдэ оронхой. Мүн Новгородско, Смоленскэ ба Томско областьнуудта эдэ объектнүүд жэлэй хэмжээнэй дүрбэнэй нэгэ хубиһаа бага объектнүүд ашаглалгада үгтэбэ. Москва хотын гүйсэдхэхэ комитет, Киргизэй ССР-эй Министрнүүдэй Совет юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудые ашаглалгада оруулха зорилгоёо һуралсалай жэлэй эхилтэр дүүргэжэ шадабагүй.

СССР-эй Минвостокстрой, СССР-эй Минуралсибстрой, СССР-эй Минсевзапстрой, СССР-эй Минюгстрой ба СССР-эй Миннефтегазстройн социальна һалбариин объектнүүдые барилгада хайхарамжагүйгөөр хандадаг байһанһаань уламжалан, тэдэнэй олохон подрядна эмхинүүд энэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна.

СССР-эй Госплан, СССР-эй Госснаб, министерствэнүүд болон албан зургаанууд гэр байрын-граждан барилгын улам ургажа байгаа хэмжээнүүдые шухала хэрэгтэй материалай нөөсэнүүдээр хангаха талаар нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абабагүй. Социальна һалбариин объектнүүдые түсэблэлгэдэ ёһотой гурим тогтоогдоогүй байһаар, байрын гэрнүүдые поточно аргаар барихын тула шухала үндэһэ һуури хараалнагүй.

КПСС-эй ЦК-гай һанамжын ёһоор, дурсагдаһан дутуу дунданuудай эхэнхинь юунһээ үндэһэтэйб гэхэдэ, союзна республиканuудай министрнүүдэй Советүүд, СССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаанууд, нютагай партийна, совет, болон ажахын зургаанууд социально-соёлой һалбариин материально-техническэ баазые саашадань бэхижүүлхэ талаар эрид хубилалтанuудые бэелүүлжэ, байрын гэрнүүд болон бусад социальна объектнүүдые дүүрэн хэмжээгээрнь бариха бүхы нөөсэнүүдые хэрэглэжэ шадабагүй.

Байрын гэрнүүдые барилгын асуудалые хурдан түргэнөөр шиидхэлгэдэ анхаралаа һулаар хандуулжа, СССР-эй Госстрой, Госгражданстрой, зарим союзна, республиканска барилгын ба бусад министерствэнүүд гэр баридаг комбинадуудые һэльбэн шэнэлхэ, байрын гэрнүүд болон социальна хангалгын объектнүүдые ашаглалгада оруулха асуудалнуудые шиидхэлгые унжагайруулна. Үйлэдбэриин хүсэнүүд гүйсэд дүүрэнээр ашаглагданагүй, энээнһээ уламжалан, жэл бүри 10 миллион шахуу дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүдэй детальнууд дутуугаар үйлэдбэрилэгдэнэ.

Гэр байра болон социально-ажаһуудалай барилгын программые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гээшэ совет хүнүүдэй ажалай ба политическэ эдэбхи үүсхэлэй хэлбэришэгүйгөөр урган бадаралгын, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгын, арад зоной һуудал байдалые саашадань улам һайжаруулгын, хүниие дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлгын шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай баталан абаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Бүхы социальна комплексын объектнүүдые ашаглалгада оруулха талаар энэ жэлдэ хараалагдаһан түсэбые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, шухала үндэһэ һуури табиха үргэн ехэ хэмжээнүүдые абахыень партиин Центральна Комитет союзна республиканuудай Компартинуудай ЦК-нуудые, партиин крайкомууд болон обкомуудые, СССР-эй министерствэнүүд ба албан зургаануудые, союзна болон автономито республиканuудай Министрнүүдэй Советүүдые, арадай депутадуудай хизаарай болон областной Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдые, партийна, профсоюзай ба комсомолой организацинуудые уялгалба. Социальна асуудалнуудые хурдан түргэнөөр шиидхэхын тула нэмэлтэ арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ талаар Горьковско автозаводой, Автовазай. бусад түрүү предприятинуудай үүсхэлые дэлгэрүүлгын эмхидхэлэй хүдэлмэриие шангадхаха. Барилгын ажахын онол аргые үргэнөөр хүгжөөхэ, байрын гэрнүүд болон социально-соёлой объектнүүдые барилгада ажалша коллективүүдые элсүүлэн хабаадуулха, энээнэй тула бүхы арга боломжонуудые, нөөсэнүүдые гүйсэд хэрэглэхэ шухала.

Байрын гэрнүүд болон социальна бүхы түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдэй проект табиха ба бариха талаар ниитэ нэгэн захил хэгшэд болохо нютагай Советүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, үргэлжэ дээрэнь хүгжөөлгын, хото городууд болон һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болголгын, архитектурна түхэл шэнжые һайжаруулгын шанарые дээшэлүүлхын түлөө, байшан гэрнүүд болон бусад объектнүүдые ашаглалгада тушаалгые гуримшуулхын социальна үнэн зүбэй гол ёһонуудтай наринаар зохилдуулан, гэр байра хубаарилхын түлөө тэдэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала.

Байрын гэрнүүд болон социальна һалбариин объектнүүдые барилга дээрэ горитой дутуу дунданууд ушаржа байна гэжэ партиин Центральна Комитет СССР-эй Минуралсибстройн, СССР-эй Миннефтегазстройн, СССР-эй Госагропромой, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын, СССР-эй Станок бүтээлгын промышленностиин министерствын, СССР-эй Хүдөө ажахын машина бүтээлгын министерствын, СССР-эй Мал ажалай машина бүтээлгын министерствын, СССР-эй Хэлхеэ холбооной промышленностиин министерствын, СССР-эй Хилээмэнэй продуктнуудай министерствын коллегинүүдэй анхарал хандуулба. Тохёолдожо байһан гээгдэлые усадхахын, барилга эрхим шанартайгаар, жэгдэ һайнаар ябуулхын, социально-соёлой бүхы объектнүүдые ашаглалгада саг соонь оруулхын тула мэдэлдэнь байдаг албан зургаануудай эмхинүүдэй хүдэлмэриие үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгаха эрилтэ табиһан байна. Ороной түрүү коллективүүдэй жэшээгээр эдэ барилганууд дээрэ хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэхыень, энээнэй тула шухала хэрэгтэй үйлэдбэриин ба ажаһуудалай эрхэ байдал байгуулхыень министерствэнүүдтэ, албан зургаануудта дурадхагдаа. Эдэ асуудалнуудые бодото дээрэнь шиидхэхын түлөө саг үргэлжын хиналта тогтоохыень, эмхидхэлэй ба политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулхыень, кадрнуудта табигдадаг эрилтые, түсэбүүдээ дүүргэхын түлөө хүтэлбэрилгын аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин харюусалгые дээшэлүүлхыень министерствэнүүд болон албан зургаануудай партийна комитедүүдтэ дурадхагдаба.

Байшан гэрнүүдые баридаг ба хүдөөгэй барилгын комбинадуудай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые ямараар хэрэглэжэ байһыень гурбан һарын туршада тодорхойлоод, тэдэнэй хүдэлмэриие гуримшуулха, үйлэдбэрилгын хүсэнэй ашаг үрые эрид дээшэлүүлхын, байрын гэрнүүд болон социально-соёлой объектнүүдэй детальнуудай шанарые һайжаруулхын тула технологическа лининүүдые шэнэлхэ, һэльбэхэ талаар эрид хэмжээнүүдые абахыень КПСС-эй Центральна Комитет СССР-эй Госстройе, Госгражданстройе, СССР-эй Госагропромые, барилгын ба бусад министерствэнүүдые уялгалаа.

Эдэ бүгэдөөр социально-соёлой барилгын, мүн хүн зондо худалдалгын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые гүйсэд хангахын тула линолеум, шэмэглэл гоёолтын плиткэнүүдые хушалтын, лааг болон шэрын, мүн бусад материалнуудые, санитарно-техническэ түхеэрэлгэнүүдые, приборнуудые үйлэдбэрилэн гаргалгые үргэдхэхэ тухай дурадхалнуудые бэлдэжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советтэ табихыень СССР-эй Госпланда даалгагдаа.

Фонднуудые таһалжа үгэхыень, үйлэдбэридэ хабаагүй барилгын объектнүүдые материально-техническэ нөөсэнүүдээр түсэбэй ёһоор, саг соонь бүрилдүүлхыень, энэ хэрэгтэ барилгын эмхинүүдһээ абтаһан захилнуудаар оптово худалдаа наймаанда үргэнөөр ороxыень СССР-эй Госпланда, СССР-эй Госснабта, СССР-эй Госстройдо, СССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаануудта, союзна республиканuудай Министрнүүдэй Советүүдтэ дурадхагдаа. Байрын гэрнүүд болон бусад социально объектнүүдые ашаглалгада оруулалгын жэлэй түсэбые һара һараарнь, квартал кварталаарнь адли тэгшээр хубаарилха, тэдэниие нормоор хараалагдаһан болзортой наринаар тааралдуулан бариха тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ арадай ажахын түсэб соо зохихо үрэ дүнгүүдые, шухала хэрэгтэй мүнгэ зөөри һомололгые хараалха.

Социально-соёлой барилгын түсэбүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһые, хото городууд болон һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, комплексноор бариха асуудалнуудые шиидхэлгые саг үргэлжэ хинажа байхыень СССР-эй Арадай хиналтын комитедтэ даалгагдаа. Үлүүсэ ехээр нэмэжэ бэшэхэ, тоосоонуудые хазагайруулха али бүхы һэдэлгэнүүдые эрид шууд зайсуулан сараха хэрэгтэй.

Социально-ажаһуудалай барилгын ямараар бэелүүлэгдэжэ байһанда анхаралаа ехээр хандуулжа, түрүү коллективүүдэй дүй дуршэлые, үнэтэ шухаг үүсхэлнүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхыень түбэй болон нютагай газетэнүүдэй, радио ба телевидениин редакцинуудта дурадхагдаа. Ажалай эмхидхэлдэ ушаржа байһан хүдэлмэриин хангалтагүй муу шанарые, социальна байгуулалтын программые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ һаад тойбо ушаруулжа байһан ушар шалтагаануудые эдэбхитэйгээр элишэлэн харуулха шухала.

(ТАСС).

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБҮҮДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР БЭЕЛҮҮЛЭЕ!

ҮҮСХЭЛШЭДТЭ ҮГЭ ҮГТЭНЭ

ХАРЮУСАЛГАЯА МЭДЭРХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Арадуудай Хани барисаанай орденоор шагнагдаһан баярта үдэр бүхы наһандамни мартагдахагүй. Энэ гүрэн түрын зүгһөө үгтэһэн үндэр хайра саашадаа улам һайнаар хүдэлхыемни уряална. Гансал эрхим ажалаараа харюулха байһанаа би мэдэрнэб.

Хайшан гээл һаа, үнеэдһээ һү ехээр һаахамни аяб, яажа түсэб, уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэбиб гэжэ һаалишан бүхэнэй жэлэй дүрбэн сагта сэдьхэжэ, оролдожо ябадагынь гайхалгүй ааб даа. Коллективэй гэшүүдэй үдэр бүхэндэ даалгагдаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө оролдоходонь, хоорондоо эбтэй эетэйгээр, хүдэлхэдэнь бэе бэедээ эрилтэ ехэтэйгээр хандахадань амжалта хүрэжэ ерэдэг гээшэ. Би фермынгээ хүн зоной үргэмжөөр энэ үндэр хайрада хүртэбэб гэжэ ойлгонхойб. Һайрхалташьегүй, эдэ нүхэдэйнгөө аша туһаар түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана гээшэб.

Манай Ташарай һүнэй фермын коллектив августа һарада бүхыдөө 5610 центнер һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэжэ шадаһан байна. Мүнөө бидэ арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй тоосоогоор ажаллажа ябанабди. Би өөрөө долоон һарын хугасаа соо һү һааха жэлэйнгээ даабариие сүм бэелүүлээ һэм. Намтай суг хүдэлдэг түрүү малшад партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Зинаида Евтюгина, Надежда Найданова, Екатерина Рябова, Тамара Найданова болон бусад түсэбэй дүүргэлтэдэ ехэхэн хубитаяа оруулаа.

Мүн лэ бидэ зунай бэлшээриин үедэ абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээбди. Тусхайлан хэлэбэл, дүрбэн һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1220 килограмм һүн абтаха аад, харин 1265 килограмм һүн һааргдаһан байха юм. Иигэжэ коллективээрээ хоёр мянгатанай хилые дабаха бата найдамтай үндэһэ һуури табяабди. Мүнөөдэрэй байдалаар фермэмнай арбан һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө 1932 килограмм һү һааһан байна. Би өөрөө энэ хугасаа соо 2311 килограммда хүргэжэ шадааб. Жэлэй туршада үнеэн бүхэнһөө 2600 килограмм һү һаахын түлөө оролдожо ябанабди.

Энэ үрэ дүн бидэнэртэ миин хүрэжэ ерээ бэшэ ааб даа. Фермые даагша Ольга Балдановна Цыбикдоржиевагай, партийна бүлэгэй оруулһан хубита нилээд ехэ. Ухэршэд В. Бальжуров, Б. Самбуев, В. Дашибальжинов, Ж. Тучинов болон бусадай һайнаар хүдэлһэнһөө баһал эхи үндэһэтэй.

Колхознай манда ажалыемнай нилээд хүнгэдхэжэ үгөө. Үнеэдээ оньһон аргаар һаанабди, тэжээлээ оньһон түхеэрэлгээр хубаарилжа үгэнэбди. Малаймнай байрань типовой, досоонь дулаан, һаруул гэрэлтэй. Һаалишаднай һарын туршада табан үдэр соо амарна. Маниие һэлгэхэ хоёр һаалишан хүдэлдэг. Тэдэнэй ажалдаа һайнаар хандадаг дээрэһээнь бидэ бүлэг үнеэдээ дуратайгаар даалгажа үгэдэгбди.

КПСС-эй XXVII съездын һүүлээр коллектив доторнай хубилалта боложо эхилэнхэй. Анхандаа хүн бүхэндэ 20—25 үнеэн даалгагдадаг һаа, харин мүнөө 32—35 толгой харууһалагдана. Урдань бидэ бүхы үнеэдээ эдеэлүүлдэг байбал, энэ шухала хүдэлмэреэ ухэршэдтөө даалгажа үгэнхэйбди. Мүн лэ эдэнэр байра соохиёо арилгаха уялгатай.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хамтын подрядай гурим онсо һуури эзэлжэ байна. Энэ түрүү онол аргаар бидэ байгша оной июнь һараһаа хүдэлнэбди. Тэрэнэй мүнөө хэды ехэ ашатайень өөһэдтөө мэдэржэ абанхайбди. Үйлэдбэрилһэн продукциингаа зэргээр түлбэреэ абадаг болоходоо, коллективэй гэшүүн бүхэн һайн шанартай һүнэй түлөө тэмсэжэ захална.

Фермэ дээрэмнай бригадын совет эмхидхэгдэнхэй. Эндэ фермые даагша О. Б. Цыбикдоржиева, тоо бүридхэгшэ Т. Рябова, һаалишад Т. Найданова, би, партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ З. Евтюгина гэгшэд ороно. Һарын һүүл багаар бидэ сугларжа, коллективэй гэшүүн бүхэнэй ажал хэрэгыень тон наринаар харахадаа, ажалда хабаадаһанай коэффициент хэрэглэнэбди. Тиигэжэ бултыень суглуулһан хойноо энэ үрэ дүнгөө олондо дуулгадаг, заншалтайбди. Хэн нэгэн бригадын соведэй шиидхэбэриие буруу гэжэ һанаа һаа, эндэ өөрынгөө һанамжые хэлэхэ дүүрэн эрхэтэй.

Манда ерээд хүдэлхэ дуратайшуул нилээд олон. Илангаяа залуушуул олоороо ерэдэг. Һүүлэй хоёр жэл соо комсомолшууд Надежда Найданова, Лена Лобышева гэгшэд һаалишад болонхой. Эдэ хоёр мүнөө яһала һайнаар ажаллажа байна. Залуу басагад КПСС-эй гэшүүндэ кандидадууд болонхой.

Бидэ энэ жэлэй малай үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерээбди. Байрыемнай заһабарилжа үгөө. Наг шэбхэ арилгаха транспортёр, үүдэнүүд һэльбэн шэнэлэгдээ. Үбһэшэд, таряашад малай эдихэ тэжээл, талха таряанай зүйл яһала хүрэхөөр бэлэдхээ. Фермэ дээрэмнай малшанай байшан түхеэрэгдэнхэй. Эндэ һайнаар шэмэглэгдэһэн улаан булан бии. Малшад сүлөөтэй сагтаа телевизор харадаг, радио шагнадаг, газетэ, журналнуудые уншадаг.

Манай ажахын малшад, мэргэжэлтэд энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, үбэлэй һаранuудта мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар үндэр социалис уялга абаад, республика доторoo үүсхэл гаргаа һэн. Энэмнай маниие үшөө бүри һайнаар хүдэлхыемнай уялгана.

Бидэнэйл үдэр бүхэндэ үнэн зүрхэнһөө оролдон хүдэлөөд байгаа һаа, хүн зоной стол дээрэ һайн шанартай тоһо, зөөхэй болон бусад сагаан эдеэн элбэг болохол даа гэһэн бодол, сэдьхэлэй харюусалга һанаандамни ходо орoдог. Ушар тиимэһээ манай мүнөө эрхилжэ ябаһан ажалһаа ороной Эдеэ хоолой программын дүүргэлтэ сэхэ дулдыдаха байна бшуу.

Ц. ГОМБОЕВА,
Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Ташарай һүнэй фермын һаалишан, районно Соведэй депутат.

Гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын коммунис ажалай ударнигуудай нэгэн Надежда **ХАЛБАЕВА** байгша оной түсэб октябрь һарада дүүргээ. Нэхэлгын цехэй ээрэлгын участогта хүдэлдэг. Н. Халбаева халаанайнгаа туршада 200 шахуу килограмм нооһо ээрэжэ үрдинэ. Мүнөө тэрэнэй ажалай календарь дээрэ 1987 оной февраль һара гаранхай.

В. Алтаевай фото.

ҺЭЛЬБЭН ШЭНЭЛНЭ

Нэгэдэлэй капитальна барилгын таһаг барилга-хабсаргалгын управлени болгон хубилгагдаа. Ушарынь хадаа хэхэ хүдэлмэриинь хэмжээн дээшэлээ, материально-техническэ баазань бэхижүүлэгдээ. Захиргаанай корпус, автомашинануудай бокс, бетон худхадаг узел, складай байрануудые бариха проект зохёогдоно.

Үнгэрһэн арбан һарын дүнгөөр СМУ-гай коллектив нэгэдэл доторoo түрүү һуури эзэлжэ журам, гурим һүүлэй үедэ нилээд шангадхагдаһан, архидалгатай тэмсэл урагшатай ябуулагдаһан байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл М. З. Хасанов, А. С. Окунев, Н. Г. Куклина гэгшэд олоной хэрэгэй түлөө оролдосо, шадабаряа гамнанагүй.

Ажал эмхидхэлые һайжаруулхын тула модошо дархашуулай хоёр бригада байгуулагдаа. Хоорондоь мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, дүнгүүд саг үргэлжэ гаргагдана. Ажалай талаар инженер Л. Я. Лысенко бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлгэдэ урданайхиһаа ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Ю. Д. Бурдуковский Р. А. Малых гэгшэдэй бригаданууд нэгэдэлэй эрхим бригаданууд гэжэ мэдэрэгдээ.

Л. СИНЕГРИБОВ.

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ЛВРЗ-дэ:

САГЫЕ АХИН

Байгша оной даабариие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, энэ талаар абаһан уялгануудаа, даабаринуудаа болзорһоонь урид дүүргэһэн хүдэлмэришэдэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно.

Механическа цехэй фрезеровщик В. А. Багаев, Ю. Р. Трифонов, токарь В. Н. Сенотрусов, локомотив хабсаралгын цехэй фрезеровщик В. Л. Демин, Д. П. Будаев гэгшэд мүрысөөнэй ашаар завод доторoo түрүүлэн, энэ жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргээ һэн.

Мүнөө байгша оной даабари дүүргэһэн найман бригада тоологдоно. Булад шудхалгын цехэй Ц. Д. Дашицыреновэй, М. П. Есауловай, Н. Н. Водоломовой хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд тэдэнэй тоодо оролсоно. Бригадна подрядай гурим үйлэдбэридөө нэбтэрүүлһэн эдэ коллективүүд түсэбһөө гадуур ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн доошолуулха даабаринуудаа урагшатайгаар бэелүүлнэ.

ДЕЛЕГАДААР ҺУНГАГДАБА

Вагон бүридхэлгын цехэй слесарьнүүдэй бригадир, заводой парткомой гэшүүн Юрий Андронович Зайцев нүхэдэйнгөө үндэр этигэл найдабарида хүртэбэ. Заводой профсоюзна организациин тоосоото һунгалтын конференци дээрэ тэрэ түмэр замай транспортын болон транспортна барилгын профсоюзай XXIV съездын делегадаар һунгагдаба.

Ю. А. Зайцевай хүтэлбэрилдэг бригадада 18 хүдэлмэришэн бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. СССР-эй Профсоюзуудай XVIII съездын нээгдэхэ үдэр болотор 1987 оной түрүүшын хоёр һарын даабари сүм дүүргэхэ үүсхэл энэ түрүү бригадын гэшүүд гаргаба. Тэдэнэрэй гаргаһан һайн һайхан үүсхэлые заводой олохон коллективүүд дэмжэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа.

Тус бригадын гэшүүдэй абаһан социалис уялга бата үндэһэтэй юм. Тэдэнэр хараалһан түсэбөө хорёод хоногоор уридшалан дүүргэжэ ябана бшуу.

Т. СОБИНКОВА.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ һуралсал

ХУРДАДХАЛГЫН ҮЕ САГАЙ ЭРИЛТЭЭР

«1986—1987 онуудай һуралсалай жэлдэ политическэ болон экономическа һуралсалые эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй эдэ талаар бэелүүлхэ хэрэгэй зорилгонууд элирхэй тодорхойлогдоо. Тэрэнэй гол илгаань юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые, тэндэ найруулагдаһан хурдадхалгын хэрэг бодолые гүйсэдхэхэ ябадал болоно. Партиин табиһан асари ехэ зорилгые бэелүүлхэ хүн бүхэнэй зохёохы ажалһаа эхитэй гэжэ шагнагшадые өйлгүүлхэ ёһотойбди. Тиимэ арга боломжонууд ямаршье ажал дээрэ олдохо. Һуралсалай үедэ тэдэниие элирүүлжэ, ашаглаха замуудыень нэтэрүүлэн бэдэржэ хэрэгтэй. Бэдэрһэн хүн нэгэ арга олоод лэ байдаг гээшэ.

Түрүүшын хэшээлнүүдэй урда тэр манай райондо үнгэргэгдэһэн семинарнууд дээрэ һуралсалай ешег урьа дээшэлүүлхэ, бодото байдалтай тэрэнэй холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаабди. Үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд согсологдоһон, пропагандистнуудта тодорхой зүб…

[illegible]

[illegible]

…һэн ойлгосые али болохо үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. […] Байгша ондо политическэ һуралсалай 47 һургуули, 63 экономическа һургуули, партийно-ажахын эдэбхитэдэй районно һургуули эмхидхэгдээ. […] 113 хүн дээдэ эрдэмтэй. Политическэ һуралсалай 3 кабинет бии, һайн дурааар хүдэлдэг 23 консультант томилогдоо. […] Түрүүшын хэшээлнүүдые Чисаанын, Загаһатын совхозуудта, Зүүн зүгэй экспедицидэ, […] Пропагандистнууд А. Ш. Гармажапова, С. А. Тимофеева, В. Г. Клименко, В. П. Бачута, С. Р. Цыдендамбаева, Н. Н. Бадмаев түрүүшын хэшээлдэ харюусалга ехэтэйгээр хандаһан. […] гандистнууд хэшээл дээрэ шудалагдаһан теоретическэ материалые ажалша коллективүүдэй хэрэгүүдтэй холбоо. Жэшээнь, Чисагнын совхозой пропагандист, ахамад экономист А. Ш. Гармажапова темээ тайлбарилхадаа, нютагайнгаа материал, түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ талаар ажахынгаа туйлаһан дүнгүүдые үргэнөөр хэрэглээ. Энэ ажахыда ѳөк хэрэглэжэ тоосохо гурим үнинэй нэбтэрүүлэгдэнхэй. Энэ гурим нэбтэрүүлгые өөрөө пропагандист хүтэлбэрилһэн байгаа. Шагнагшадтаа экономическа бодол олгохо ябадалые пропагандист гол шухалада тоолодог гээшэ. Тиигэжэ туйлалтануудыньшье элэр гаража ерэнэ ха юм.

Хэрбээ Анна Ширапсвна Гармажапова дүй дүршэлтэй пропагандист гэбэл, харин районно Советэй гүйсэдкомой эмхидхэлэй таһагые даагша Н. Н. Бадмаев тухай тиигэжэ хэлэхэгүйш. Пропагандист болохо партийна даабаряа тэрэ сэдьхэлдээ дүтэ абажа, түрүүшынгээ хэшээлдэ тон ехэ харюусалгатайгаар бэлдээ. Тэрэнииньшье һайнаар үнгэрөө: хүнүүд олсор суглараа, шагнагшад зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаа, сөөсшье материалаа һайн мэдэхэ байба.

ДРСУ-гай начальник Сергей Ринчинович Цыдендамбаев политическэ һуралсалые коллектив дотороо хоёрдохи жэлээ хүтэлбэрилнэ. Энэ хэрэгээ оролдосотойгоор, зохёохы ёһоор ябуулдаг байна. Хүтэлбэрилэгшэ байһан тула хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, теоретическэ зүйлнүүдые бодото байдалтай, коллективэй ажал хэрэгүүдтэй ходо холбодог. Тиихэдэнь материалынь бури ойлгосотой болоно. Мүн лэ иимэрхүү хэмжээндэ өөрынгөө хэшээлнүүдые Загаһатын совхозой кадрнуудай таһагые даагша С. А. Тимофеева үнгэргэдэг.

Гэбэшье түрүүшын хэшээлнүүдые үнгэргэлгэдэ дутуу дунданууд баһал дайралдаа. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын районно управлениидэ, хэлхээ холбооной үзэлдэ хэшээлнүүд нэгэ үдэрөөр хойшолуулагдаа. Харин Худанай совхоздо, районой түбэй хоёр лесхозуудта, ветстанцида һуралсал болзор соогоо мүн лэ үнгэргэгдөөгүй. Хүртэйн леспромхоздо, «Бурводстройн» ПМК-да хэшээлнүүдынь хахад часаар хойнотожо эхилээ. Жэшээнь, энэ ПМК-да һургуулида хабаадалсаха 23 хүнэй оройдоол 7-ниинь суглараа. Хүтэлбэрилэгшэдынь үйлэдбэриин шалтаг барижа, бээ сагааруулха һэдэлгэ гаргаа. Харин үнэндөө үйлэдбэридэ гэмээ тохохонь хуурмаг байшоо. Тиигээд хэшээлыньшье мүртэй үнгэргэгдөөгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Эдэ дутуу дунданууднаа районой бусадшье партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд һургаал абажа, иимэ ушарнуудые саашадаа дабтаха эрхэгүй.

Политическэ һуралсалай үрэ нүлөөн улам бури дээшэлнэ. Партимнай тэрэнэй урда гол шухала зорилгонуудые табяа. Энээгээр пропагандист, шагнагша бүхэн омогорхохо ёһотой. Юрэдөө, полит-һуралсалай үедэ ямаршье асуудалнуудһаа далтирха хэрэггүй, шагнагшадай үлүү юумэ шашажархина аа гү гэжэ айлтагүй. Хэды орёо, хурсашье байг — асуудалнууд сэхэ руунь табигдаха, тайлбарилагдаха ёһотой. Энэмнай мүнөөдэрэй, хурдадхалгын үе сагай, эрилтэ болоно бшуу.

А. АЮРЖАНАЕВ,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Газетымнай штатнабэшэ корреспондент В. Плуттын буулгаһан зураг дээрэ «Электромашина» заводой обмотчица, ВЛКСМ-эй гэшүүн Евдокия БРАГИНА гэгшые харанат. Тэрэ байгша оной юһэн һарын түсэб 106,6 процент, һайн шанартайгаар бэелүүлээ. Тиигэжэ Агуу Октябриин 69 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ илагша боложо, мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

ТРАКТОРНУУД ЭНДЭ ЗАҺАБАРИЛАГДАНА

Баргажанай леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эндэхи модо бэлэдхэгшэд мүнөөшье жэлдэ амжалтатайгаар ажаллана. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэб ноябрь һарын тэн хахадта дүүргээ.

Модо бэлэдхэгшэдэй энэ амжалтада Баргажанай түбэй заһабарилгын механическа мастерскойнуудай коллективэй хубита тон ехэ. Юуб гэхэдэ, эдэ мастерскойнуудта леспромхозой модо таллуулдаг тракторнууд заһабарилагдана бшуу.

Баргажанай Адаг һууринда тус мастерскойнууд оршодог. Манай эндэ ерэхэдэ, предприятиин ахамад инженер В. М. Коржевский угтажа, заһабарилагшадай ажал хэрэгүүдтэй танилсуулаа һэн.

— Заһабарилагшаднай һара, квартал, жэл бүри түсэбтэ даабаринуудаа тогтууритайгаар дүүргэдэг заншалтай. Энэ жэлдэ товарна продукци үйлэдбэрилхэ 10 һарын түсэб 107 процент дүүргээбди. Иигэжэ арбан һарын туршада 840 мянган түхэригэй продукци гаргаха аад, энээнээ 883 мянган түхэригтэ хүргөөбди,— гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Мастерскойнууд соохи гурбан ехэ цехтэ модо таллуулха тракторнууд заһабарилагдана. Тракторнуудые заһабарилаад хабсаргадаг цехтэ оробобди. Энэ цехые дүй дүршэлтэй механик А. П. Сорокин арбаад жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Александр Павлович эрхим ажалайнгаа түлөө «Ажалдаа шалгарһанай түлөө», «Ажалай ветеран» медальнуудаар шагнагданхай. Цехтэ залуу заһабарилагшад олон. Александр Павлович эдэ жэлнүүдтэ олохон залуушуулые өөрынгөө дуратай мэргэжэлдэ һургаһан юм.

Энэ цехэй тэг дунда заһабарилагдажа байһан гурбан трактор харанабди. Тэдэнэй нэгэниинь задалагдажа байнхай, нүгөөдэ хоёрынь суглуулагдана. Тэндэ залуу заһабарилагша Николай Вороновтой суг тракторай нэгэ узел заһабарилжа байһан А. П. Сорокинтой хөөрэлдэбэбди.

— Цехтэмнай 11 хүн хүдэлнэ. Тракторнуудые задалжа, мотоорһоо бэшэ бүхы узелнуудыень өөһэдөө заһабарилнабди. Һүүлээрнь хабсарган суглуулжа, модо таллуулхаар бэлэн болгогдоһон тракторнуудые цехһээ гарганабди,— гэжэ А. П. Сорокин хөөрэнэ.

— Заһабарилгын шанар ямар бэ? — гэжэ һонирхобобди.

— Юрэдөө эдэл жэлнүүдтэ модо бэлэдхэгшэд заһабарилагдаһан техникэдэ нэгэтэшье гомдоогүй,— гэжэ тэрэ харюусана.

Залуу заһабарилагша Геннадий Панжин тракторай онсо шухаг деталь заһабарилжа байба.

— Цехтэ дүрбэдэхи жэлээ ажалланаб. Дүй дүршэлтэй заһабарилагшад А. П. Сорокин, В. Н. Комаров гэгшэдэй туһаламжаар техникэ заһабарилжа һураб,— гэжэ Геннадий Панжин баяртайгаар хөөрэнэ.

Мастерскойнуудайнгаа коллектив дотор эрхим бригада гэжэ эдэнэр алдаршанхай. Бригадын гэшүүд һара бүриингөө түсэб 107—110 процент дүүргэдэг заншалтай. Цох дотор тракторнуудай рамануудай элдэб подшипнигуудай дуталдадаггүй һаа, бригадынхид бүри ехэ амжалта туйлаха һэн.

Тракторнуудай мотоор заһабарилдаг цехтэ 10 хүн ажалладаг юм. Эндэ тусхай станогууд дээрэ тракторнуудай 10 гаран мотоор харанабди. Зариманиинь заһабарилагдажа байнхай, нүгөөдүүлынь һаял задалагданхай.

— Һарын туршада бригадымнай гэшүүд 29—30 мотоор капитальнаар заһабарилна. Түсэбэй ёһоор, һарын туршада 26 мотоор заһабарилагдаха ёһотой. Манайда дүршэлтэй заһабарилагшад олон. Тэрэ тоодо В. А. Душечкин, Р. А. Трифонов, С. Ф. Бурцев, В. М. Малыгин гэгшэдые нэрлэжэ болоно,— гэжэ цехэй бригадир В. П. Низовцев хөөрэнэ.

Механическа цехэй ажал хэрэгүүдтэй баһал танилсабабди. Энэ цехые В. Е. Извеков хүтэлбэрилдэг юм. Эндэ элдэб янзын 8 станок хүдэлгэгдэнэ. Бригадын эрхим токарь В. П. Костунай нэгэ деталь шадамар бэрхээр тошылдохыень харабабди.

— Һүүлэй үедэ мастерскойнуудта ямар хубилалтанууд болооб? — гэжэ ахамад инженер В. М. Коржевскийһээ асуухадамнай, иигэжэ харюусаба:

— Бүхы цехүүднай хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэнэ. Иигэжэ манай коллектив дотор ажалай журам хазагайруулха, голодоһо гаргаха ябадал үзэгдэхэеэ болиһоор үнинэй. Тиихэдэ партиин XXVII съездын һүүлээр коллективэймнай хүн зоной эдэбхи үүсхэл яһала дээшэлээ. Иигэһээр леспромхоз дотор ехэ хубилалтанууд болохонь. Юуб гэхэдэ, леспромхознай модоной комбинат болгогдохоёо байна. Тус комбинадта Хурамхаанай ба Онёогой леспромхозууд филиалнууд болгогдон оруулагдаха юм. Энээн дээрэһээ манай харюусалга бүришье дээшэлхэ болоно. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, шэнэдхэн хубилгалгын ба хурдадхалгын замаар дабшаха зэргэтэйбди.

Г. РИНЧИНО,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир А. П. Сорокин.
А. КОРЕНЕВЭЙ фото.

Эршэ, шанар, дэлисэ…

эрид хубилалтын эрилтэ…

ҮҮРГЭ, НҮЛӨӨНЬ ЕХ…

Эрдэм, техникын дэбжэлтын үедэ үйлэдбэриин техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха асуудал эрид хурсаар табигдана. Продукциин шанар нарижуулан һайжаруулга хадаа хүн зоной ажаһуудалые, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ гол шухала арга боломжонуудай нэгэн мүн. Мүнөө үеын эрилтэнүүдэй ёһоор арадай ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин шанар эрид һайжаруулха хэрэгтэй гэжэ парти, правительствын шиидхэбэринүүд соо эли тодоор заагданхай. Эдэ бүгэдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэ метрологическа албануудай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэ, тэдэнэй хүдэлмэри эдэбхижүүлгэ ехэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ болоно.

Ушар тиимэһээ Буряадай эрдэмэй-техническэ бүлгэмэй областной совет, Машпромой НТО-гой областной правлени, Буряадай госнадзорой лаборатори предприятинуудай, эмхи зургаануудай республиканска хоёрдохи харалга-конкурс соносхоһон байха юм. Тус харалга-конкурс байгша оной январиин 1-һээ октябриин 20 болотор үнгэргэгдөө.

Үйлэдбэриие метрологиин талаар хангалгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ продукциин шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, түлишын-энергетическэ нөөсэнүүдые алмаха хэрэгтэ харалгын үедэ тон ехэ анхарал хандуулагдаһан байна. Мүн метрологиин талаар уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые оруулха, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, эрдэмэй-техническэ бүлгэмүүдэй эхин эмхинүүдэй хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ харалга туһа хүргэһэн байна. Республикын эрдэм-шэнжэлгын институдай, проектно-конструкторска, эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэринүүдые метрологиин талаар хангалга һайжаруулгада конкурс нүлөө үзүүлнэ.

Мүнөө республикын 20 гаран предприяти болон эмхи зургаанууд хэмжүүрлэлгын хэрэгсэлнүүдые шалгаха эрхэдэ хүртэнхэй. Хэмжүүрлэлгын тоти мэргэн шэнэ түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри эдэ предприятинуудта хэгдэнэ. Анхан предприятинуудай метрологическа албанууд гансал хэмжүүрлэлгын хэрэгсэлнүүдые заһабаридаг, шалгадаг байһан һаа, мүнөө гаргадаг продукциин шанар нари…

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ РАЙОН…

ХУРДАН ТҮРГЭНӨӨ…

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Байгал-Амарай түмэр замай Северобайкальскын отделениин коллектив арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, хабаяа харуулжа байна. Станцинуудай, разъезднүүдэй коллективүүд локомотивуудые хурдан түргэнөөр ябуулжа, ехэ хэмжээнэй ашаа зөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. Вагон бүридэ 700 килограммаар ехэ ашаа тээхэ гэһэн үүсхэл түмэр замай Северобайкальскын станциин коллектив гаргаһан юм. Энэ үүсхэл һайшаан дэмжэгдэнхэй. Түмэр замшад вагонуудта ехэ ашаа тээжэ, локомотивуудые хурдан түргэнөөр ябуулна. Зарим участогуудта электровозууд часай туршада 70—80 километр түргэнөөр ябадаг байха юм.

Хойто-Байгалай түмэр замшад үсөөн хүнтэйгөөр хүдэлжэ, ехэ хэмжээнэй ажал хүдэлмэри хэхэ гэһэн Белоруссиин түмэр замшадай үүсхэлые дэмжэжэ, ажал хэрэгээ шэнэ ёһоор эмхидхэжэ эхилбэ. Тэдэнэр шэнэ онол арга яһала амжалтатайгаар үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, зарим тэды амжалта туйлажа эхилээ. Локомотивуудай эрьесые 17 процент, вагонуудай эрьесые 22 процент дээшэлүүлбэ.

Электровозой машинист А. А. Шумилов үдэр бүриингөө даабари 115—120 процент дүүргэжэ, бэшэндээ түрүү ажалай жэшээ харуулна. А. А. Шумилов БАМ-ай харгыгаа…

ДУРАСХААЛ…
КУБОГТА ХҮРТЭ…

Залуу проходчик Г. П. Лукьяновай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд Хойто-Муяын тоннелиин барилгада тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бусадай дундаһаа онсо шалгарна. Григорий Лукьянов залуушье һаа, хүдэлмэри эмхидхэхэдээ бэрхэ, үүсхэл оролдолго гаргадаг, залуушуулые зүбөөр һурган хүмүүжүүлдэг шадабаритай. Бригадирайнгаа ажал хэрэгтээ хаба шадалаа сүм зорюулан, эршэ зоригтойгоор хүдэлжэ байхыень харахадаа, бусадыньшье үндэр бүтээсэ туйлаха гэжэ эрмэлзэдэг, урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шададаг байха юм. Г. П. Лукьяновай бригадын гэшүүд һара бүриин даабарие 145—150 процент дүүргэжэ, үндэр бүтээсэ туйлана.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

ЭҺЭЭҺЭН ТЭЖЭЭЛ ЭДЕЭШЭГ

Малай эдихэ үбһэ тэжээлые хайшан гэжэ, ямар аргаар буйлуулхада шэмэ шанарынь дээшэлхэб гэжэ мэдэхэгүй хүн хүдөөдэ мүнөө хомор аабдаа. Һү һаалиин фермэ, комплекс бүхэндэ бүхы хэрэгтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдтэй тэжээлэй цехүүд, тусхай кухнинуудшье бии. Теэд тусхай эһээбэри хэхэ заабари үшөөл хазагайруулагдадаг.

Энэмнай шэнэ юумэн бэшэ. Бүри 1960 гаран онуудта республикын ажахынуудта һолоомо, талха тарянай зүйлые гидролизэ аргаар эһээдэг гурим нэбтэрүүлэгдэжэ эхилһэн юм. Саашадаа энэ арга улам нарижуулагдажа, 1984 онһоо хойшо бүдүүн тэжээлые, талха тарянай зүйлые эһээхэ, шанаржуулха тусхай технологическа лининүүд тодхогдодог болоо һэн.

Тиигэжэ түрүүн Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ, Кабанскын районой Байгал-Худариин совхозуудта тиимэ арга яажа зүбөөр хэрэглэхэ тухай семинар үнгэргэгдөө бэлэй. Тэрэ семинарай һүүлээр республикын олонхи ажахынуудта тэжээл эһээхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо эхилһэн байгаа.

Гэбэшье түрүүшээр энээндэ хэрэгтэй тусхай машина, түхеэрэлгэнүүдэй үгы байһан дээрэһээнь, мүн эһээбэриин — «саратовская-3» гэдэг зүйлые удаан хадагалжа байлгаха эрхэ байдалай бии болгогдоогүй дээрэһээ зарим тэды бэрхэшээл тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, республикын олонхи ажахынуудай фермэнүүдтэхи тэжээлэй цехүүд соо үбэлдөө хүйтэн байдаг дээрэһээнь эһээбэриин «саратовская-3» гэдэг зүйл хүлдэшэдэг һэн. Тэрэ заабариингаа ёһоор заабол 25—35 градус дулаан газарта байлгагдаха зэргэтэй. Хоёрдохёор, олонхи ажахынуудай зоовет-мэргэжэлтэд тэжээл эһээхэ технологиин заабарие ёһоор мэдэдэггүй, энээн тушаа бэшэгдэһэн элдэб дурадхал, заабаринуудые сахидаггүй байна.

Һүүлэй үедэ республикын ажахынуудта тэжээл эһээхэ тааруу зохид, тиимэ ехэ бэшэ түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэдэг болоо. Тиигэжэ багахан түхеэрэлгэ соо 25—35 градус дулаан байлгажа, досоонь эһээбэри хүлдөөнгүй хадагалха аргатай болоо. Тиимэ түхеэрэлгэ Ивалгын районой «Пригородный» совхозой һү һаалиин түбэй комплексдо хэрэглэгдэнэ. Эһээбэриингээ эхэ «саратовская-3» гэдэг зүйлые һүнэй бүтүү фляга соо хээд, һолоомо халуун ууралаар дэбтээдэг С-7 түхэлэй ехэ амһарта соо табидаг. Тэрэнь досоогоо ходо халуун байжа, эһээбэринь һайн шанартайгаар хадагалагдана ха юм.

Хориин районой Хүрбын совхоздо эһээбэриие баһал һүнэй фляга соо хээд, модон хайрсаг соо табижа, хажуу тээгүүрнь хюреэгэй хибэдэһэ хэжэ дулаалдаг. Тиигээд тэрэнээ тэжээлэй цех соо дулаа үгэдэг халуун батарейн хажууда табидаг. Тэрээгээрээ һолоомо, талха тарянай зүйлые эһээдэг юм.

Мүн энэ талаар Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» совхозойхидой дүй дүршэл баһал һонирхолтой. Тэжээлэйнгээ цехые шэнээр барихадаа, досоонь һолоомо буйлуулха С-12 түхэлэй хоёр томо амһарта, талха тарянай зүйлые эһээхэ С-7 түхэлэй баһал хоёр тиимэ амһарта тодхоо. Эндэ буйлуулагдаһан тэжээлээр совхозой 400 үнеэд, жэжэ бүрүүнүүд, хонид хооллуулагдадаг байна. Энэ цехтэнь «саратовская-3» эһээбэри буйлуулжа байха, мүн тэжээлдэ холилсохо микро болон макро зүйлнүүдые бэлдэхэ тусхай оператор табигданхай. Эндэ хүдэлдэг оператор А. Л. Горюнова иигэжэ хөөрэнэ:

— Бидэ эһээбэриеэ һүнэй амһарта соо хээд, бүхы талаһаань дулаалһан хайрсаг соо табидагбди. СФОА-25 түхэлэй электрокалорифероор 40 градус халуун агаар дээгүүрнь үлеэлгэжэ, ходо дулаахан байлганабди. Тиигээд тэрэнээ тусхай бүлүүр түхеэрэлгөөр С-12 болон С-7 түхэлэй амһартанууд руугаа оруулжа, һолоомон болон талха тарянай зүйлые эһээнэбди. Иигэжэ буйлуулһан, эһээһэн тэжээл үнеэдтээ эдюулдэг болоһоной ашаар манай Түгнын фермэ район соогоо һү ехээр һаадаг коллективүүдэй нэгэн болонхой.

Ивалгын районой «Заветы Ильича» совхоздо тэжээл буйлуулха ёһотойл завод баригданхай. Ажахын шадамар бэрхэ механизаторнууд, уралан нарижуулагшад В. И. Кокорин, Н. Д. Гомбоев гэгшэд совхозой директор инженер мэргэжэлтэ П. Б. Банзаровай хүтэлбэрилгэ доро тэжээл эһээхэ, буйлуулха асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхээ.

Дээрэ дурсагдаһан цехүүдтэ эһээбэриеэ хүлдөөн, муудхаангүй хадагалха талаар дутагдалнууд үшөөл бии. Илангаяа нэгэ жэгдэ температуратай амһартагүйгөөр эһээбэриин — «саратовская-3» зүйлые һайнаар хадагалха, ехэ болгохо, тэрээнһээ уламжалан, тэжээл ехээр, һайн шанартайгаар эһээхэнь бэрхэтэй.

Тиимэһээ эһээбэриие АЗМ-0,8 түхэлэй агрегат соо байлгажа, олон болгоходо эгээл таатай гэжэ тоологдоно. Ивалгын ОПХ-гай ахамад инженер П. Г. Овчинников энэ аргые зүбөөр шиидхэжэ шадаа. АЗМ-0,8 түхэлэй агрегадые халуун уһаар дулаасуулжа байха ЭПВ-10 түхэлэй түхеэрэлгэ тодхоод, досоонь нэгэ жэгдэ 25—35 градус халуун байлгана. Тусхай термометрээр дулааниинь тодорхойлогдожо, эһээбэриин эдеэшэжэ байһаниинь шалгагдадаг, температурань тааруулагдадаг байна. Ивалгын ОПХ-гай Калёновско фермэдэ халаан соо 14 тонно шэнгэн эһээмэл тэжээл, 5 тонно һолоомон буйлуулагдана.

Манай институдай харьяата Байгалай ОПХ-гай Еланиин фермэдэ эһээбэри ургуулха тусхай түхеэрэлгэ тодхогдонхой. Тэрэ Ивалгын ОПХ-гайхиһаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, һү хэдэг ДФ-0,6 түхэлэй 3 амһарта хэрэглэжэ, тэрэнээ 4 кубометрэй түмэр хайрсаг соо табяад, 25—35 градус халуун уһа ходо юулэжэ байдагбди. Уһанайнь халуун, хүйтэниинь тусхай электроконтактна термометрээр тааруулагдадаг. Еланиин МТФ-эйн тэжээлэй цех соо һолоомо буйлуулха С-7 түхэлэй хоёр смеситель, таряа талханай зүйл эһээхэ ВКС-3 түхэлэй хоёр амһарта тодхогдонхой. ТЗС-40 түхэлэй транспортёроор нэгэ доро 400 килограмм халуун уһан тэрээн соо хэгдээд, халуун ууралаар эһээгдэдэг. 80 градус халуун уурал соо 2—3 часай туршада тэжээл эһээгдээд, удаань үшөө 1000 килограмм хүйтэн уһан нэмээгдэжэ, 25—35 градус болотороо хүргэгдэнэ.

Эһээмэл тэжээлэй бэлдэгдэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд эһээбэриие ургуулхаһаа эхилээд, тэрэнээ бусад тэжээлдэ холижо, эһээхэ хүрэтэрхи бүхы үедэ температурыень тон наринаар сахиха зэргэтэй. Тэрэнь 25—35 градус халуунһаа дээшээ гү, али доошоо байбал, эһээбэринь ехэ болохогүй ха юм. Мүн дан жэжэр гү, али шэрүүнээр татагдаһан талхан соо мүртэй эһээбэри бии болодоггүй. Тэрэшэлэн талхан болон уһыень буруугаар худхабал, баһа муу.

Һолоомо болон талха тарянай зүйл тусхай эһээбэреэр эһээхэ, шанаржуулхада тэжээлдэ протеин, В бүлэгэй витамин элбэг боложо, амта шэмэнь дээшэлдэг, эдеэшэдэг, зохид болодог, малай ашаг шэмэ түргэн ургадаг ха юм.

Саратовска эһээбэри гээшые зүбөөр буйлуулжа бэлдэхын тула манай институдайхидай туршалга-үйлэдбэриингөө ажахын мэргэжэлтэдтэй хамта хэһэн түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэдээ, эһээбэриие ургуулха, олон болгохо дээрэ хэлэгдэһэн 2 вариантын али нэгые шэлэхэдэнь болохо байна. Эндэ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд-энергетигүүд Бурятсельхозэнергын албантай суг хамта хүдэлжэ, тэжээлэй цехүүд болон кухнинуудта эһээбэри бэлдэхэ оньһон автомат-түхеэрэлгэнүүдые тодхохо ёһотой. Тиихэдээ аюул усалгүй байдалай гурим, гал аюулһаа һэргылхэ заабари наринаар сахиха хэрэгтэй.

А. ДОРЖИЕВ,
Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ.

hАНАА АМАР БАЙДАГГҮЙ ХҮН

болоhон уулзалга тухай хөөрэхэдэмни: Тэрэ хүбүүнтнай зүбөөр хэлэhэн болоно. Эндэхи нютагайнгаа хүбүүдые барилдаанай дүрэ шадабарида hургадаг хүм. Долоон хоногтоо хоёр дахин hорилго хэнэбди. Барилдаанда ябаха дуратайшуул олон даа. Хоёрдохи класста hурадаг аад, барилдаанда ябахамни гэжэ ерэшоод лэ байха,— гэжэ Святослав хөөрэбэ.

Юрэнхыдөө, hургуулиин үхибүүд хулиган ябадал гаргана, барилга дээрэ ошожо, сонхын шэл бута сохино, тамхи татана гэхэ мэтэ гомдолнууд ходол олон байдаг. Зүгөөр спортивна hорилгонуудые, элдэб кружогууд болон клубуудые эмхидхээ hаа, тон туhатай гэжэ тэрэ хөөрөөгөө тон зүб тээшэнь үргэлжэлүүлээ hэн.

Удаань бидэнэр аха дүү социалис оронууд Чехословаки, Венгриин Арадай Республика тухай хөөрэлдэбэбди. Ушарынь гэхэдэ, Святослав Цыдыпов аяншалагшадай бүлэгтэ орожо, Венгри болон Чехословакяар аяншалаад ерэhэн байгаа бшуу.

— Хаража hонирхоhон зүйлнүүднай олон aaб даа. Мүнөө тэндэ хараhан юумэеэ коллективтээ, эдир барилдаашадтаа хөөрэжэ үгэхэб. Дэбтэр соогоо хэhэн зарим тэмдэглэлнүүдээ иража үзэхэ хэрэгтэй. Гол шухалань гэхэдэ, манай социалис оронуудай экономико болон соёлой талаар туйлаhан амжалтанууд угаа ехэ. Тэрээгээрнь омогорхохо ёhотойбди,— гэжэ Святослав хэлэбэ.

Түрэл совхозойнгоо ВЛКСМ-эй обкомой түлөөhэгүй путевкоор Святослав Цыдыпов хари гүрэнүүдээр аяншалжа ерээ ха юм.

— Үгы, теэд, танай тэндэ аяншалжа ябахада...

— Асуудал ойлгосотой болоно. Манай бригадада ажалладаг Ринчин-Доржо Жалсараев, Ким Цыренбазаров, Хайдап Дашидоржиев, минии hамган Нэдэ — бултадаа найдабаритай зон aaб даа. Чековэ гурим хэрэглэжэ, үбhэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалнабди. Бригадымнай гэшүүд эсэсэй үндэр дүнгүүдые туйлахын тулада хамтын подрядай гуримаар ажаллана...

Загарайн районой Эрхирэгэй совхозой Асагадай отделениин ахалагша хонишон Святослав Дармаевич Цыдыпов байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга түлжүүлжэ, район соогоо түрүү hуури эзэлhэн байна. 3,3 килограмм нооho хонин бүриhөө хайшалха түсэбтэй аад, тэрэнээ 3,7 килограммда хүргөө.

Үнинэй бэрхэ хонишон Дарма Табитуевич Цыдыповэй гэр бүлэдэ түрэhэн Святослав бага наhанhаа хойшо хонид, хурьгадые адуулалсажа, эхэ эсэгэдээ туhалалсажа эхилhэн юм. Тэрэниие угай хонишон гэбэл, нэгэшье алдуу болохогүй гэжэ hанагдана.

Тэбхэр табан жэлэй саадатэ, 1981 ондо Святослав Совет Армиин зэргэдэ албаяа дүүргэжэ ерэмсээрээ, эхэ хонидой отара даажа абаhан юм. Түрүүшын жэлдэ тэрэнэй ударидадаг отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө 102 хурьга түлжүүлээ. Тиихэдэнь совхоз дотор энэ туйлаhан амжалта тухай hураг суу сахилгаан түргөөр тараашалай. «Иимэ залуу аад, дүй дүршэлтэй хонишодые ахижа байха», — гэжэ заримшуул гэнтэ этигэжэ үгөөгүй hэн. Тиихэдэ тэдэнэр залуу хүбүүнэй ажалда бэрхэ, оролдосотой, даалгагдаhан ажалдаа харюусалгатайгаар, зохёохы ёhоор хандадаг байhые хараадаа абаагүй байгаа бшуу.

Энэ богонихон болзорой туршада ахалагша хонишон Цыдыповэй эрхимээр ажаллаhые «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник», мүн «Табан жэлэй залуу гвардеец», «Мал ажалай залуу эрхимлэгшэ» гэhэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай энгэртэ зүүдэг тэмдэгүүд, «Ажалдаа шалгараhанай түлөө» медаль гэршэлнэ. Тиихэдэ Хүндэлэлэй олон тоото грамотанууд совхоз соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илаhыень тодорхойлно.

— Совхозоймнай аха захата, маанадтай зэргэлжэ ажаhуудаг үнинэй суута хонишон Иннокентий Михайлович Евсюков хонин ажалда туйламаар амжалтануудай «нюусые» яhала хөөрэжэ үгэhэн юм. Минии hанахада, мал ажалда үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэридэ ехэл анхарха ёhотойбди. Хонишон бүхэн зоотехническэ эрдэм мэдэсэтэй байха уялгатайл, — гэжэ Святослав тэмдэглээ hэн.

Бригадын хонишодой hуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тэдэ хэшээлнүүдые совхозой мэргэжэлтэд үнгэргэхэ байгаа. Тиигэжэ хонишод бултадаа мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ аргатай болохобди гэhэн hанал бодол ахалагша хонишон саашань тайлбарилан хэлэжэ байгаа hэн. Совхозой хонишодой бултадаа эрхим дүнгүүдые туйлаха гээшэ шухала зорилго байhаниинь эли.

Эхэ хонидhоо хайшан гэжэ олон хурьга абаха ёhотойб гэhэн асуудал бүгэдые hонирхуулна. Энэ асуудалда Святослав иигэжэ харюусана: «Түл олоор абахын тула түхэрэн жэл соо хонидоо hайнаар харууhалха хэрэгтэй. Хонидоо hэмэрай үедэ тобир тарган болгожо шадаха гээшэ ехэ удхатай. Искусственна аргаар үрэжүүлгэ hайнаар үнгэргэхэ, хурьгадаа гарзада оруулхагүй... Эдэ бүхы хүдэлмэри урагшатайгаар бэелүүлхын тула одоол түхэрэн жэл соо hайнаар хүдэлхэ хэрэгтэй болодог даа». Хонидойнь байрын гуримтай зохидые харахадаа ахалагша хонишоной хэлэhэн үгэнүүдтэ үнэн зүрхэнhөө этигэжэ байгдаа hэн.

Святослав Цыдыпов хонин ажалда хүдэлмэридэг байбашье, ниитын бүхы ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тэрэ Дабаатын сомоной Советэй депутадаар hунгагдаhан. Святослав Дармаевич залуушье hаа, совхозой үйлэдбэридэ хабаатай бүхы асуудалнуудые зохихо тээшэнь шиидхэлсэхэ гэжэ оролдоно. hаяхан Венгри болон Чехословакяар аяншалжа ерэhэнэй удаа, совхозой ниитын малай үбэлжэлгэдэ хэр бэлдэhые шалгалсаба. Үбэлжэлгын үедэ малшадые худалдаа наймаанай талаар хангалга hайжаруулха тухай дурадхал совхозой парткомдо, сомоной Советэй гүйсэдкомдо оруулаа. Үбhэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, ажалай журам ба гурим hайжаруулха, бага гаргашатайгаар, ехэ продукци үйлэдбэрилхэ, продукциингаа шанар hайжаруулха — эдэ бүхы зорилго байгша оной үбэлжэлгэдэ тон ехэ удха шанартай байха. Удаань табан жэлэй социально-экономическа хүгжэлтэ хурдадхалгада ехэ нүлөө үзүүлхэ бэзэ гэжэ Эрхирэгэй совхозой эрхим хонишодой нэгэн, арадай депутат С. Д. Цыдыпов тоолоно. Энэнь тон зүб aaб даа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Д. Цыдыпов.

С. ОЧИРОВ.

АЖАЛАЙМНАЙ ЗАЛУУ ХАЛААН

...ҮРШЭЖЭ, ...ДЭРЖЭЖЭ, ...Н БОЛОДОГ

жуулан үгэhэн юм. Харин hургуулиинхид хэлсээндээ хайша хэрэгээр - хандаhан байгаа. Тиигэжэ хараалагдаhан түсэб бэелүүлэгдээгүй, РСУ-гайхид хэрэгтэй дараалсануудаа саг соогоо абаагүй, өөhэдөө бэлдэхэ баатай болоо. Иимэ ушарнууд саашадаа үзэгдэхэ ёhогүй.

Үнгэрhэн зунай үедэ ажалай ба амаралтын лагерьта амарhан hурагшад барилгашадта туhаламжа үзүүлhэн юм. Үхибүүд РСУ-гай бааза дээрэ зундаа багшанарай ударидалга доро элдэб янзын хүдэлмэри хэhэн байна. Энэнь хэдэн мянган түхэригөөр сэгнэгдэнэ. Мүн иимэ лагерьта хоёрдохи халаанда амарhан hурагшад «Коммунизм» колхоздо хони хайшалалгада, овощ ургуулдаг теплицэ дээрэ ажаллаа. Гадна Хара-Хужарай поли, сабшалан хорёолхо хүдэлмэридэ хабаадажа, багшанар Г. П. Григорьева, Л. Ю. Патархеева гэгшэдэй ударидалга доро ажаллаа. Мүнөөнэй зорилго, түсэбүүд ехэ.

Аха классуудай hурагшад РСУ-гай баазада барилгын мэргэжэл шудалха юм. Мүн арбадахи классайхид багша В. А. Цыремпилунай ударидалга доро недели бүхэндэ 4 часай туршада эндэл хэшээлнүүдые гаража, трактор жолоодожо hураха. Тиихэдэ 5—7-дохи классайхид ниитэдэ туhатай ажалаа баhал эндэ үнгэргэнэ. Тэдэнэр бариглажа байhан РСУ-гай байранууды дулаална, бэшэшье жэжэ-божын ажал бүтээнэ.

Харин «Коммунизм» колхоз Ута-Үбэр гэжэ үзэсхэлэн гоё газарта ажалай ба амаралтын лагерь бариха, тэндээ 300 толгой хонидые байлгахаар хараална. Тэдэниие үхибүүд сезон сезоноор адуулха юм. Мүн тэдэнэйнгээ ноohые өөhэдөө хайшалха. Орлик тосхондо аха классуудай hурагшадай хүсөөр овощ ургуулха теплицэ колхоз барюулха болоо.

Зүгөөр хараалhанаа хүсэндэнь хүргэхэ гээшэ базова ажахын зорилгонь болоно. Колхоздо, РСУ-да туhалхала ерэhэн hурагшадые хүтэлбэрилэгшэд бэлэн, хүнгэн ажалай хүсэн гэжэ тоолонгүй, хуулиин ёhoop үгтэhэн саг сооhь ажаллуулаад, багашуулай хүсэ шадалые зүб мүрөөр, үхибүүдтэшье, ажахыдашье аша туhатайгаар ашаглаха ёhотой.

Тиигээл hаа, ажал гээшэ ёhотой hургагша, хүмүүжүүлэгшэ болохо ушартай.

В. ГАЛСАНОВ.

ХИЛЭЭМЭНДЭ ЗОРЮУЛАА

Хилээмэнэй заводой хүдэлмэришэд сүлөө сагаа зохид hайнаар үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгада хододоо эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг юм. Заводой хүдэлмэришэд Улаан буландаа сугларжа, конкурс үнгэргэбэ. Конкурсынь «Амтатай хилээмэн» гэhэн уряа доро боложо, олондо hайшаагдаа. Конкурсдо «Сладкоежка», «Изюм» гэhэн командануудхабаадалсаба.

Конкурсын программада командануудай амаршалгаhаа эхилээд, hайхан хилээмэндэ зорюулагдаhан шог зугаа элбэгтэй частушканууд, шүлэг болон дуунууд гүйсэдхэгдөө. «Сладкоежка» командын гэшүүд нүгөөдэ командадаа бүмбэрсэг дэлхэй бэлэг болгон бариба. Тэрээн дээрэнь «Дэлхэй дээрэ — эб найрамдал!», «Дайн хэрэггүй!» гэhэн үгэнүүд аржытар бэшэгдэнхэй байба.

Конкурсын дүн гаргахада, командын капитан Александр Конгоровой хүтэлбэрилhэн «Сладкоежка» команда түрүү hуури эзэлжэ, шан, бэлэгүүдтэ хүртэбэ. Эндэ хилээмэндэ зорюулагдаhан юроолэй hайн hайхан үгэнүүд хэлэгдээ, дуу, хүгжэм орой болотор зэдэлээ.

А. АБИДУЕВ.
Захааминай район.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэhэнэй hүүлээр

«ЭНДЭ ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон шүүмжэлхы удхатай бэшэг байгша оной сентябриин 28-да манай газетэдэ гараа hэн. Хөөрхэhөө Хэжэнгэ буугаад, саашаа Улаан-Үдэ ошохо, hөөргөө бусаха зорилготойгоор автобусто hууха гээшэ тон бэрхэтэй гэжэ энэ бэшэг соогоо хөөрхынхид гомдолоо мэдүүлhэн байна. Тиимэhээ энэ дутагдалнуудые усадхаха талаар юун хэгдээб гэhэн асуудалтайгаар Улаан-Үдын хоёрдохи автопредприятиин хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

Улаан-Үдын 2-дохи ПАП-ай начальник В. А. Попов иимэ харюу эльгээгээ:

«1986 оной февралиин 27-до Хэжэнгэ hууринда 2-дохи ПАП-ай филиал нээгдэжэ, район дотор ажаhуугшадые хангахын түлөө Сулхара, Хүртэй, Хөөрхэ ошохо маршрудууд эндэ дамжуулагдаhан байна.

Хэжэнгэ-Хөөрхэ гэhэн маршрудай автобусто 45 хүн hууха эрхэтэй, тиихэдэ үдэр бүри хоёр дахин, тодорхойлбол, 7 час 05 минутада, мүн 16 час 30 минутада энэ автобус ябадаг юм. Харин Хэжэнгэhээ Улаан-Үдэ хүрэтэр 4 автобус ябана. Үглөөнэй 7 час 30 минута, hүүлдэнь 10 часта, 10 час 30 минута, 12 часта эдэ автобусууд ябадаг байна.

Автобусой эбдэрhэнhээ гү, али жолоошоной ажалдаа гараагүйhөө боложо, Хэжэнгэ—Хөөрхэ гэhэн маршрудай рейснүүд таhалдадаг. Энэ дутагдалнуудые дары усадхаха шухала гэжэ тус филиалай начальник И. Д. Бадмацыреновтэ шангаар заагдаа. Филиалай хүдэлмэриие hайнаар ябуулаад байгаа hаань, Хөөрхын ажалшад Хэжэнгэ ерээд, hөөргөө тэрэ үдэртөө бусаха аргатай. Юуб гэхэдэ автобусуудай ябаха тусхай график (расписани) хөөрхынхидэй болон бусад ажалшадай эрилтэнүүдтэй тааралдуулагданхай бшуу.

Мүнөө үедэ арадай депутадуудай Хэжэнгын райсоведэй гүйсэдкомой болон автопредприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй хиналта доро тус филиалай хүдэлмэри табигдаа. Филиалай хүдэлмэри эрид hайжараа. hуралсал гараhан 2 жолоошод эндэ хүдэлжэ эхилээ. ПАЗ-672 түхэлэй шэнэ автобус филиалда үгтэбэ. Хүн зониие район дотор автобусоор зөөхэ хүдэлмэри улам hайжаруулха хэрэгые эндэ эмхидхэгдэhэн тусхай филиал хангаха.

Социалис оронуудаар

ХАНОЙ. Хашонбинь провинциин захиргаанай түб Хадонг хотые Вьетнамай ниислэлтэй холбоhон түмэр замаар түрүүшын поезд ябаба. Энэ hалаа болбол Советскэ Союзай техническэ туhаламжаар баригдажа байhан Ханойн түмэр замай узелай шэнэ шухала участок болоно. [illegible]

СОФИ. Дряново хотын машина бүтээлгын заводой мэргэжэлтэд түмэр замай шэнэ пассажирска вагон зохёон бүтээгээ юм. [illegible]

БУХАРЕСТ. Бырлада хотын подшипник үйлэдбэрилдэг заводой коллектив продукци гадаадын гүрэнүүдтэ [illegible]

БУДАПЕШТ. Венгриин карта дээрэ хүнгэн промышленностиин шэнэ объект бии болобо. [illegible]

ГАВАНА. Матансас провинцида Кубын нефтьшэд 1987 оной [illegible] оронуудай туhаламжаар тус провинцида ехэ хүдэлмэри ябуулагдана, нефть дамжуулха сорго хоолойнууд баригдана.

ГАВАНА. Кубада ажалай дэбжэлтын оршон байдалда саахарай хулhа хуряалга-сафра эхилээ. Үнгэрhэн табан жэлэйхитэй сасуулхада, энэ табан жэлдэ саахар үйлэдбэрилгые 15 процент дээшэлүүлхээр түсэблэгдэнэ.

[illegible]

ПРАГА. [illegible]

ЛЕЙПЦИГ. [illegible]

«Арадай hаналаа нэгэдэлгэн» хүдэлөөн ГДР-эй ажалай ветерануудай hуудал байдалые эмхидхэлгэдэ шухала үүргэ дүүргэдэг, үндэр наhатай эрхэтэд тухайгаа немец социалис гүрэнэй табидаг анхарал оролдолгонуудай гэршэ жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. Городой микрорайон, хүдөөгэй hуурин тосхон бүхэндэ иимэ хүдэлөөн дэлгэрэнхэй.

(ТАСС).

ШҮЛЭГШЫН ДУРАСХААЛДА

энэ үдэшэдэ хабаадалсаа СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүд — Буряадай арадай поэт Ц-Д. Дондокова, поэт Б. Дугаров, мүн залуу уран зохёолшод-студентнэр Ш. Батнасан, Ц. Жамбын, Ж. Мунхтор болон бусад энэ үдэшэ өөhэдынгөө шүлэгүүдые уншаhан байна.

Ц. ЖАРГАЛСАЙХАН,
студент.

Хүдөө ажахын хүгжэлтые эршэдхэхын тулада ГДР-эй эрдэм шэнжэлгын эмхи зургаанууд ехэ шухала зорилгонуудые бэелүүлдэг. Энэ hалбарида хүдэлдэг эрдэмтэд-аграрнигууд, жэшээлхэдэ, баян ургасатай шэнэ сортнуудые болон гибридүүдые зохёон гаргадаг байна. Тэдэнэр туршалгынгаа хүдэлмэрикүүдые дүүргэhэн хойноо хүдөө ажахын культуранuудай эрхим hайн сортнуудыень тарихыень дамжуулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шверин округой Гюльцов хотын Ургамал шэнжэлгын институдай туршалгын «поли» дээрэ шэнэ ургаса хуряагдажа байна. 1000 дүрбэлжэн метр талмай дээрэ хара тараан болон ешмээн ургуулагдаа.

АДН—ТАСС-ай фото.

БЭРХЭ hААЛИШАН

ла hайнаар ажаллана. Нёдондо республикын гурба мянгатанай гэшүүн болоhон Юлия Гончикова амжалтаяа улам арьбадхан, фермынгээ, мүн районойнгоо hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлээ.

Баян-Голой фермын hаалишад байгша оноойнгоо түсэб дүүргээшье hаа, ажалайнгаа мүрысөөнэй охи hуладуулнагүй. Бүхы коллективээрээ республикын гурба мянгатанай тоодо орохо зорилготой.

Э. БУДАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баян-Голой hү hаалиин фермын түрүү hаалишан, республикын гурба мянгатанай клубай гэшүүн Ю. Гончикова.
Автораймфото.

ТАСС ХИЛЫН СААНАhАА

УУЛЗАЛГЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

ВАРШАВА. СЭВ-эй гэшүүн-социалис оронуудай аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй Москвада болоhон хүдэлмэриин уулзалгын дүнгүүд социалис гүрэнүүдэй олон талын харилсаае бүри үндэр дээдэ шатада гаргаха, Экономическа Харилсан туhалалсалгын Совэдэй ажал ябуулгые наринжуулан hайжаруулха байна гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой заседани тухай эндэ дэлгэрүүлэн тараагдаhан мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Аха дүү партинуудай нягта холбоо барисаан, социалис оронуудай улам үргэдэжэ байhан хани харилсаан, дэлхэй дээрэ хүгжэлтэ дэбжэлтын ба эб найрамдалай хүсэнүүдэй бэхижэлгэ — эдэ бүхы гол ёhонуудые ПОРП бүринмүhөн hайшаан дэмжэнэ гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. СССР-эй эб найрамдалта политикые, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха ба зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар тэрэнэй гаргаhан эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолгонуудые поляк арад hайшаан дэмжэнэ.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай социалис экономическа харилсаае гүнзэгырүүлгэ, энээниие үргэн ехэ шэнжэтэй болголго, тэрэниие залан сэхээр бэелүүлгэ хадаа Польшын социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын шууд сэхэ эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро тэмдэглээ. Мүнөө үедэ, ПНР-эй арадай ажахые шэнэдхэн хубилгалгын үедэ, үйлэдбэриин хамжаан, предприятинүүд болон эрдэм-шэнжэлэлгын эмхинүүдэй холбоо барисаан, мүн хамтын предприятинүүдые байгуулга онсо удха шанартай болоно байна гэжэ заагдаба.

hүүлэй жэлнүүдтэ социалис оронуудай хоорондохи, нэн түрүүн Польшын ба Советскэ Союзай хоорондохи холбоо барисаанай бэхижүүлэгдэжэ байhаниинь ехэ удха шанартай гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглээ. 2000 он болотор СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай эрдэм-техникын дэбжэлтын комплексно программа бэелүүлхэ гээшэ тон шухала удха шанартай асуудал болоно. Социалис экономическа харилсаанай тон шэнэ түхэл шэнжэнүүдые хүгжөөлгые хурдадхаха арга олгоhон шиидхэбэринүүд тэрээн дээрэ баталагдан абтаба гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро СЭВ-эй сессиин Бухарестдэ болоhон 42-дохи заседаниин ябаса болон дүнгүүдтэй танилсуулhан байна.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ТУСХАЙ СЕССИ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет буу зэбсэгүүдые хуряалгада зорюулагдаhан Генеральна Ассамблейн тусхай гурбадахи сессиие 1988 ондо зарлахые дурадхаба. Буу зэбсэгүүдые хуряалга Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь байhаар гэжэ комитедэй баталан абаhан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Уласхоорондын эб найрамдал болон аюулгүй байдалда уршаг тойбо татажа байhан буу зэбсэгүүдые урдилдан бүтээлгын үргэлжэлүүлэгдэhэнhээ уламжалан, hанаагаа зобожо байhанаа документ соо мэдүүлнэ. Экономическа ба социальна хүгжэлтэдэ шухала удха шанартай асари ехэ нөөсэнүүд гаргашалагдана.

Генеральна Ассамблейн энэ сессиин дүүрэтэр эмхидхэлэй сесси үнгэргэхэ ёhотой шухала хуралдаае эмхидхэхын тула бэлэдхэлэй комитет байгуулхыень ООН-до дурадхагдаhан байха юм.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ХОЁРДОХИ КОМИТЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Хүгжэжэ байгаа оронуудта эсэргүү экономическа хашалта харшалалтануудаа болюулхыень ООН-ой Генеральна Ассамблейн хоёрдохи комитет (экономическа ба финансын асуудалнууд) ехэ ехэ баруунай оронуудые уряалба. «77-ной бүлэгэй» дурадхалаар баталагдан абтаhан «Хүгжэжэ байгаа оронуудые политическа ба экономическа талаhаань баалан хашаха арга хэрэгсэл болохо экономическа хэмжээнүүд» гэhэн тогтоолой проект дотор тэмдэглэгдэhэнэй ёhоор, иимэ ябуулганууд ООН-ой Уставта лашье таарагүй, Азиин, Африкын ба Латиин Америкын гүрэнүүдэй экономическа, социальна ба политическа хүгжэлтэдэ хангалтагүй нүлөө үзүүлнэ.

Ехэ ехэ баруунай оронууд энэ үүсхэлыень дураа гутан угтажа, тэрээндэ хэдэн заhабари оруулхые hэдэhэн байгаа. Теэд энэ ябуулгынгаа буруу hүрэхэдэ, тэдэнэр тогтоолой проектые буруушаажа, дуугаа үгэбэ.

РАДЖЕШВАРА РАОГАЙ hАНАМЖА

ДЕЛИ. «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хани ёhоной албанай хэрэгээр Индидэ ерэхэсэ байhан ушар национальна ба уласхоорондын айхабтар ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоно»,— гэжэ Индиин Коммунис партиин Национальна Советэй Генеральна секретарь Ч. Раджешвара Рао «Нью эйдж» газетэдэ толилуулhан статья соогоо тэмдэглэнэ. Мүнөө США-гай захиргаанай дайсан харша шэглэл Индиин аюулгүй байдалда дахинаа уршаг тойбо үүдхэжэ байна гэжэ Раджешвара Рао онсолон зааба. Американ империалистнууд Индидэ эсэргүү харша политика бэелүүлнэ. Эб найрамдалта харгы замhаань хадууруулхын тула Индиие баадхаха, Советскэ Союз болон бусад социалис ба түрүү үзэлтэй гүрэнүүдтэй тогтоодог хани барисаансэнь буруу hүргэхые оролдоно. Американ хархис ябуулгануудта Индиин эсэргүүсэн тэмсэхэдэнь, Вашингтон тэрээндэ зүрюу харша хэрэгүүдээ улам дэбэргэжэ байнхай.

Уласхоорондын амгалан тайбан байдал хангахын түлөө, дэлхэйе дарлан мүлжэхые hэдэhэн империализмын харата ябуулгануудые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлдэ манай орон шухала үүргэ дүүргэнэ гэжэ индиинхид омогорхон баясана гэжэ КПИ-гэй Национальна Советэй Генеральна секретарь тэмдэглэбэ. Р. Гандиин правительство түрүү үзэлтэй гадаадын политика үрэ түгэсөөр бэелүүлнэ. Рейкьявиктa болоhон уулзалга дээрэ СССР-эй оруулhан эб найрамдалта дурадхалнуудые дэмжэлгэ Индиин аша туhада, Ази түбидэ эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангалгын хэрэгтэ харюусана. Владивостогто ошоод байха үедөө М. С. Горбачевой хэлэhэн үгэ соохи Ази-Номгон далайн оршондохи уласхоорондын аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангалгын үргэн ехэ программа шухала удха шанартай байна. Ази түбидэ, Океанида эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангахын аша туhада Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай, Азиин эб найрамдалта бүхы гүрэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоолго манай ороной үндэhэн аша туhада харюусана.

Нүхэр М. С. Горбачевой Индидэ ерэлгэ имагтал хоёр ороной хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое бэхижүүлхэhээ гадна, бүхы дэлхэй дээрэ, Азида аюулгүй байдал хангалгын хэрэгтэ Индиин үүргэ нүлөөе улам дээшэлүүлхэ байна гэжэ Ч. Раджешвара Рао үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглээ.

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнууд

САМОЛЁТ УНАГААҺАН ТАНКИСТ

Дайнай он жэлнүүдэй холодохо бүри ветеранай һанаанда байлдаан бүри тодоор харагдана, сэдьхэлэй гүн оёорһоо нэгэтэ эршэлэйгээр бурьялжа, дайн тухай хөөрэжэ, хөөрөөнэй дуран хүрэдэг. Хөөрөөнэй шагнагдадаг дунда залуу хүнүүдэй бии байбал, тэдэнэй патриотическа хүмүүжүүлгэдэ бүришье эхэ туһатай гэжэ. «Электромашина» заводой техническэ хиналтын таһагай шалгагша Николай Доржиевич Цыбиков залуушуулда дайн тухай, мүнөөнэй амгалан тайбан байдалай сагые сэгнэжэ һураха тухай хэлэжэ, хөөрэжэ байдаг юм. Энэ хүнэй ажабайдалай намтар тухай шагнабал, «арюухан даа» гэжэ һанахал байхат.

Николай Доржиевич Зэдын районой Доодо-Бургалтай нютагһаа дайнда мордожо, гвардейскэ 400-дахи артиллериин полкын Т-34 тухэлэй танкын экипажай командир ябаһан юм. Тиихэдэ нютагаймнай баатар зүрхэтэй хүбүүн дайсание һэмнэ бутэ сохихсон. Эхэ оронойнгоо газар дээрэһээ намнасаад, Польшодо, удаань фашис нохосуудай эшээн хүрэтэр дайлалдаһан үе сагтухайгаа хөөрэжэ үгэхэ дуратай.

Байлдаанууд, шанга тулалдаанууд... Үнаар элбэг Вислэ мүрэ гаталжа, танкова полк фашистнуудай Радомско аэродромые түргэн хэзэ дабаритай урагшаа шуумайгаа бэлэй. Аэродром хамгаалжа байһан фашистнууд нэтэрүүгээр эсэргүүсэжэ, табан часай турша шанга тулалдаан болоо юм. Түмэр хуягта танкын экипажай командир Н. Д. Цыбиковэй: «Бүхы шадалаараа урагшаа!» —гэһэн урва дуулдажа, Т-34 һандаргаһан гэр рүү орошобо. Тэндэ фашистнуудай һүүлшын «Тигр» гэжэ танк үхэлтэ һомонуудые «нёлбожол-нёлбожол» байгаа. «Тигрэй» ара талаһаа оронһон Т-34 танк түргэн һомоор фашис танкые анирүй болгобо. Манай сэрэгшэд энэ ехэ тулалдаанда илажа, Радомско аэродром эзэлээ юм.

Үшөө нэгэ байлдаан Николай Доржиевичтэ элихэнээр һанагдадаг. Тэрэ тулалдаан Германиин газар дээрэ болоо. Совет танкнууд хороод байһан байра дээгүүр «мессершмидт» тухэлэй фашис табан самолёт бии болохо, бомбонуудые хаяжа мэдэбэ. Энэ үедэ Н. Д. Цыбиковэй танкын гэжэ бомбын түгдэрхэйһоо таһаршаһан байгаа. Харин дайшалха командир танкһаа гүйрхэн буужа, пулемёдоо абаад, «мессершмидтын» гэдэргэ эрэлхэтэйн зэргэ хэдэн удаа буудажархиба. Фашис самолёт хара утаа гарган, газарта унашоо һэн. Радомско аэродром абаһанай ба фашис самолёт унагааһанайнгаа түлөө лейтенант Николай Цыбиков Эсэгэ оронойнгоо Хамгаалгын дайнай I шатын ордоноор шагнагдаһан юм.

Померани гэжэ газарта танкнуудай шанга тулалдаан болоо бэлэй. Нэгэтэ Н. Д. Цыбиковэй танк байлдаанай охин соо немецүүдэй ара таладань гарашаһан байба. Экипажай гэшүүдэй үдхэн шугы соо тогтожо, танкаа сэбэрлэжэ, заһажа, халта зали абаха гэлдэжэ байтарнь, немец хүнгэн машина ерээд, тэндэһээ автоматчик харуултай фашис полковник машинһаа буужа, совет танкые ооборонгүй, ехэл эсэшэһэн хэбэртэй, үе мүсэеэ тэниилгэжэ эхилбэ. Энэхэн нэ үедэ Цыбиковэй экипаж тэдэнэрт дүтэлөөд: «Гараа үргэгты!» гэһэн хүлеэгдээгүй захиралта үгэжэ, тэдэниие плендэ абаһан юм. Энэ ба бэшэшье ушарнуудта дайшалха габьяа харуулһанайнгаа түлөө Н. Д. Цыбиков Эсэгэ Оронoo Хамгаалгын дайнай II шатын ордоноор шагнагдаһан алдартай.

Дайнай һүүлшын тулалдаануудта Николай Доржиевич хүндөөр шархатажа, госпитальдо орохо баатай болоо. Тэндэһээ дайнай II группын инвалид болоод, түрэл нютагаа бусажа ерээ һэн.

Теэд энэ хүн ажал хэнгүй һуужа шадаагүй. Николай Доржиевич даажа абаһан тушаалнуудтаа үнэн зүрхэнһөө хандан, бүхы наһаараа гэхээр хүдэлжэ гараа. Тэрэ барилгашан, сельсоведэй түрүүлэгшэ, парторг байгаа. Юрэдөө, ямаршье ажалда абьяас гарган хүдэлжэ, Н. Д. Цыбиков Доодо-Бургалтай нютагтаа ехэ хүндэтэй хүн болоһон юм. Мүнөө үндэр наһатай болобошье, Николай Доржиевич Цыбиков «Электромашина» заводто техническэ хиналтын таһагай шалгагшаар хүдэлхэдөө, нүхэдэйнгөө зүгһөө баясхалан, магтаалда хододоо хүртэжэ ябадаг юм.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой дайнай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ.

ҮХИБҮҮДТЭ— АНХАРАЛТАЙГААР

Манай орондо, мүн түби дэлхэй дээрэшье машина, техникын олошорходо, харгы замууд дээрэ гэнэ усал, авари олон болоо. Тиихэдэ гэнэ усалай тохёолдоһон газарта арбанай нэгэ ушарта үхибүүд аюулда ороһон байдаг гэжэ статистика харуулна. Харин манай республикада болоһон долоон автоаварида үхибүүн оролсоһон лэ байдаг шуу. Энэмнай бага балшар наһатайшуулай харгын дүрим сахидаггүйһөө болоно гээшэл. Эндэ үхибүүн машинын урдуур гүйжэ гарахадаа, тэрэнэй гэнтэ яагаад зогсохые хүсэд ойлгоногүй ха юм.

Һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хүмүүжүүлгын программа соо иигэжэ хэлэгдэнэ: 2-той, 3-тай үхибүүд өөһэдынгөө байдаг газараар ябадаг транспорт һайн мэдэхэ ёһотой. 4-тэй үхибүүн хүнгэн, ашаанай машинануудые таниха, светофорой улаан, шара, ногоон үнгэ алдуугүйгөөр илгаруулха зэргэтэй. Мүн хэн тротуараар, харгыгаар юун ябадаг бэ гэжэ һайн мэдэхэ болоһон байха ёһотой бшуу. Тиихэдэ 5—6-тай багашуул харгын хаагуур хүндэлэн гарахаб, светофорой ямар галай носоходо, харгы хүндэлэн гарадаг бэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые зүбөөр ойлгоһон байха ёһотой ха юм.

Бэлэдхэлэй бүлэгтэ ябаһан үхибүүд машинануудые ядамаггүй танидаг, светофорой галнуудые зүб таадаг болоһон байдаг. Һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдэй ухаан мэдэрэлые туршэн, хотын үйлсэнүүдтэхи харгын тэмдэгүүдые тэдэнэй хэр зэргэ танидаг, мэдэг байһаниень шалгажа үзэгдөө. Эдэнэр «ябагашуулай гараса», «Үхибүүд», светофорой галнуудые тон зүбөөр таниха, мэдэхэ байбашье, олонхидынь «түмэр замай харгы хүндэлэн гараха», болон «харгы хүндэлэн үнгэрдэг бэлшэр» һайнаар мэдэхэгүй байба. Тиихэдэ саадта хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэ зариманиинь трамвай, автобусуудые хаагуурнь тойрожо гарахаб гэһэн асуудалда зүб харюу үгөөгүй, нүгөөдүүлынь энэ асуудал огто мэдэхэгүй байһаниинь халагламаар байба.

Үхибүүдэй харгыгаар ябахадаа, тэдэнэй харгынь тэмдэгүүдэй ямар удхатайе һайнаар ойлгохын түлө бага наһанһаань ойлгуулжа, тайлбарилжа үгэхэ бидэнэй нангин уялга болоно гээшэ. Тиимэһээ ясли, саад бүхэниие тусхай авто-талмайханuудтай болгохо хэрэгтэй байна гээшэ. Жэшээнь, Улаан-Үдэ хотодо хүүгэдэй долоон лэ саадта тиимэ талмайнууд бии болгогдоһон байна. Саадай хүмүүжүүлэгшэд эдэ талмайханууд дээрэ үхибүүдтэ харгын дүрим заажа үгэдэг, тэдэнээ яагаад харгы хүндэлэн гараха тухай болон харгын тэмдэгүүдтэй, светофорой галнуудтай дүтөөр танилсуулхаһаа гадна, эдэнэртэйгээ тусхай шалгалта хэжэ, тэдэнэйнгээ сүлөө сагые һонирхолтойгоор үнгэргэнэ ха юм.

Иигэжэ үхибүүдээ бага наһанһаань харгыгаар ябуулжа һургаха, харгын тэмдэгүүдтэй танилсуулжа байха гээшэ бидэнэрэй мүнөөдэрэй нангин уялга болоно бшуу.

Н. АКСЕНОВА,
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ.

ГАИ-гай экран

Ноябрь һарын хоёрдохи долоон хоногой туршада республикын харгы замууд дээрэ 11 гэнэ усал болобо. Эндэ 12 хүн гэмэлтэһэн, дүрбэниинь наһа бараһан байха юм. Эдэнэрэй дүрбэниинь халтирүүхай харгы дээрэ болгоомжогүй ябаһаар авари хэһэн, гэнэ усалда ороһон байна. Хотын пассажирнуудые шэрэдэг автотранспортна гурбадахи предприятиин жолоошон А. Н. Котов мүльһэтэһэн харгы дээрэ анхаралгүй ябаһаар хүгшэн эхэнэрые машинаараа дайруулаа. Сэлэнгын модо буулгадаг, ашадаг баазын жолоошон А. Г. Жерников мүн лэ болгоомжогүй ябаһаар хүнгэн машинатай мүргэлдөө. «Москвич» машинада һууһан хоёр хүн хүндөөр гэмтэжэ, больницада орохо баатай болобо.

Үнгэрөөд байһан долоон хоног соо 46 хүн һогтуугаар машина жолоодожо ябаһанаа, ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэ, ниитын инспекторнуудта баригдаһан байна. Тэдэнэй дундаһаа Зүүн Сибириин технологическа институдай жолоошон С. А. Челпанов, агропромой 103-дахи, 433-дахи ПМК-гай жолоошод М. Г. Краснобаев, Ю. А. Перевозников, Элүүрые хамгаалгын министерствын автотранспортна предприятиин жолоошон О. Н. Овчинников болон бусадые нэрлэлтэй.

Энээнһээ гадна харгын дүрим эбдэһэн 1603 хүн ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдажа, яла түлэһэн байха юм.

Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай захиргаанай комисси үнгэрһэн үе соо һогтуугаар машина жолоодожо ябаһан 9 хүниие машина жолоодохо эрхэһээнь хаһаһан байна. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ, хоёрдохи ГПТУ-гай мастер В. П. Николаев, 612-дохи автотранспортна колоннын жолоошон А. В. Федоров, һайн дураараа авто-мото жолоодохо бүлгэмэй инструктор Н. А. Пешков болон бусад нэгэ жэлээр машина жолоодохо эрхэһээ хаһагдаа. Мүн харгын дүрим эбдэһэн ЛВРЗ-гэй слесарь А. Я. Корюкин, гэр барилгын комбинадай жолоошон С. Ю. Альянов, авиазаводой үйлэдбэриин таһагай начальнигай орлогшо И. П. Залмусский гэгшэд хэдэ хэдэн түхэригэй яла түлэхэ болонхой. Эдэнэрһээ гадна гүрэнэй машина үмсын хэрэгтэ хэрэглэһэн судна бүтээлгын заводой жолоошон В. В. Неволин, 2-дохи автотранспортна предприятиин жолоошон В. Д. Темников, хэлхээ холбооной автобазын жолоошон А. В. Масюков, БМДК-гай жолоошон С. И. Ландин болон бусад ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдаһан байна.

В. ПОЛУЯНОВ,
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ.

МОСКВА. Совет мэдээжэ драматург Эдвард Радзинский оорынгоо шэнэ пьесые «81-дэхи оной спортивна сценэнүүд» гэжэ нэрлээ. Мүнөөнэй хүнүүдэй оюун бодолой байдалые, гэр бүлэ доторхи морально-оюун ухаанай, хани харилсаанай асуудалнуудые тэрэ шэнжэлээ.

Пьесын премьерэ М. Н. Ермоловагай (нэрэмжэтэ театр соо болоо. В. Фокин зүжэгые найруулан табяа. О. Твардовская, В. Макушенко шэмэглэлыень түхеэрээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: драматург Э. Радзинский, артистка Т. Догилева зүжэгэй һүүлээр.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗОНЫН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭХИ ШАЛГАЛТА

Боксоор Спортын мэргэжэл дээшэлүүлхэ республиканска һургуулиин (ШВСМ) түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо болобо. Хэдэн бүлгэмүүд болон клубуудай 70 гаран арһан бээлэйн шадабаритад хабаадаһан байгаа.

Манай республикын бэлигтэй бэрхэ олон боксернуудай ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадажа байһыень онсолон тэмдэглэлтэй. Хэрбээ тэдэнэй мүрысөөндэ хабаадаа гээшэ һаань, уулзалга бүхэн шанга тэмсэлдэ үнгэрхэһөө гадна, залуу боксернуудай мэргэжэл шадабарине, арга дүрые дээшэлүүлхэ аргатай байгаа бшуу.

Мүрысөөн залуушуулай болон эрэшүүлэй бүлэгүүдээр үнгэргэгдэбэ. Имагтал һайн һорилго бэлэдхэлтэйшүүлынь шалгара шалгарһаар, түгэсхэлэй нааданда гараһан байха юм.

— Ринг дээрэ болоһон тулалдаанууд онсо өөрын арга дүрэтэй, бар хүсэтэй боксернуудай манайда урган гаража байһые харуулба. Энээнэй түла спортын зарим бүлгэмүүд болон клубуудай тренернүүд яһала һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Залуушуулай дундаһаа Олег Таряшнев, Тимербай Ахметшин, Олег Широков болон бусад гоё һайханаар наадажа, мэргэжэлтэдэй зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Саашадаа һайнаар һорилго бэлэдхэл хээд байбал, тэдэ республикымнай бэлигтэй бэрхэ боксернуудые халажа абаха аргатай байна,— гэжэ ШВСМ-эй ахалагша тренер А. Г. Амгаланов хөөрэнэ. — Гэхэтэй хамта бидэнэй, тренернүүд болон мэргэжэлтэдэй хүдэлмэридэ ушаржа байһан дутуу дундануд элирүүлэгдээ. Энэмнай юун бэ гэхэдэ, эгээл хүнгэн ба хүндэ шэгнүүрнүүдтэ тиимэ онсоо илгархаар спортсменүүд үгы байһаар.

Залуушуулай бүлэгтэ хэдэн уулзалга һонирхолтой, шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларгшадай анхарал татаба. Хүнгэхэн шэгнүүртэ Т. Ахметшин («Труд») А. Цыренов («Урожай») хоёрой уулзалга харагшадай анхарал татаһан байгаа. Тимербай Ахметшин илалта туйлаха ёһотой гэжэ суглараг шадай уридшалан багсаагаашье һаань, Александр Цыренов энээндэнь арсажа, илалта туйлаба.

57 килограммай шэгнүүртэ эдиршүүлэй дундаһаа Буряадай АССР-эй чемпионууд Батор Дамбиев Олег Широков хоёр гоё һайханаар наадаба. ЛВРЗ-гэй спортклубай түлөөлэгшэ О. Широков шандааһа шангатай боксер юм. Тэрэ зонын чемпион болоо һэн. «Локомотив» бүлгэмэй Түбэй соведэй шанда хүртэһэн намтартай. Энэ удаада тэрэ болгоомжотой наринаар, тактическа зүбөөр мүрысэхэдөө, нүхэрөө олохон ушарта хүшэр байдалда оруулһан байна. Тиигэжэ Олег ШВСМ-эй чемпион болоо.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ Б. Балданов (Хэжэнгэ) — В. Чебровскиие («Спартак»), Ю. Борисов (ВСТИ) — А. Балдухаевые (ЛВРЗ), Б. Тапхаев (ВСТИ)—А. Фроловые («Труд»), А. Пинтаев (ЛВРЗ) — Ц. Цырендоржиевые («Урожай»), Б. Гармаев («Трудовые резервы»)— М. Гомбоевые («Забайкалец») шүүгээ.

Эдиршүүлэй дундаһаа республикын хэдэн дахин чемпион О. Таряшнев («Трудовые резервы») түрүүшынхеэ эрэшүүлэй бүлэгтэ хабаяа туршаба. Тиихэдээ хүндэ нюдаргатай, яһала һайн арга дүрэтэй байжа, хэдэн илалта туйлаа. Түгэсхэлэй нааданда тэрэ Ш. Сат («Урожай») гэгшэтэй тулалдахадаа, хоёр наһаар дүүшье һаа, дүршэл шадабаряараа яаха аргагүй булижа гараһан байха юм.

54 килограмм. «Урожай» бүлгэмэй спортын мастерта кандидадууд Ц. Баянов, Б. Дариев гэгшэдэй уулзалга боксдо дуратайшуулые ехэтэ һонирхуулаа. Цырендоржо Баянов Смоленск хотодо үнгэргэгдэһэн бүхэроссиин хүдөөгэй наадануудта хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаа һэн. Тиихэдэ Баяр Дариев «Урожай» бүлгэмэй Россиин соведэй мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн намтартай. Гэбэшье энэ удаада Б. Дариев булюу байжа, илалта туйлаа. Гоё һайхан арга дүрэ харуулһанайнгаа түлөө тэрэ мүрысөөнэй эрхим боксер гэгдэжэ, тусхай шанда хүртэбэ.

Удаадахи шэгнүүртэ спортын мастер Юрий Мангатаев (БСТИ) спортын нэгэдэхи разрядтай Баярта Цыдыпов («Урожай») хоёр түгэсхэлэй нааданда гараһан байгаа. Эндэ Б. Цыдыпов зоригоо мохонгүй, яһала эдэбхитэйгээр тулалдаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Судьянарай шиидхэбэреэр лэ спортын мастерта илалта олгогдоо.

Нэгэдэхи дунда шэгнүүртэ спортын мастер В. Туманов (БГПИ) мастерта кандидат А. Соктоев («Урожай») хоёрой уулзалга хүлеэгдээгүйгөөр дүүрэбэ. Ушарынь гэхэдэ, нэгэдэхи раундын эхиндэ спортын мастер Василий Туманов һэримжээ алдажа, нокдаунда орошоо. Судья энэ уулзалгые зогсооһон байна. Тиигэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Анатолий Соктоев ШВСМ-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртэһэн байха юм.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ Т. Шутуков (ВСТИ) — Ч. Доржиевые (Хэжэнгэ), В. Коноваленков (БГПИ)—Б. Аюшеевые (БГПИ), С. Ильин (БГПИ) — Ц. Базаровые (БГПИ), Л. Саниев (ВСТИ) —О. Аюшеевые («Трудовые резервы»), В. Пантелеев (БГПИ) Б. Цыремжитовые («Урожай») илаба.

Энэ мүрысөөн манай боксернуудта декабриин эхеэр Владивосток хотодо үнгэргэгдэхэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын наадана урда тээхи шанга шалгалта болоһон байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ЯБУУЛГАНУУДЫЕ ХЭХЭ САГ

Үнгэрһэн неделидэ дэлхэйн хүн зоной анхарал СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сессиин үнгэргэгдэһэн Москвада хандуулагданхай байба. Тэндэ абтаһан шиидхэбэринүүд уласхоорондын удха шанартай үйлэ хэрэг болонхой. Олохон шэнжэлэгшэдэй тэмдэглэжэ байһанай ёһоор, гансахан дотоодынгоо бэшэ, мүн уласхоорондыншье хэрэгүүдтэ һайн тала тээшэнь үндэһэн хубилалта туйлаха гэһэн совет арадай хүсэл эрмэлзэл тэдэ шиидхэбэринүүд дотор элирхэйлэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, саг хүлеэнэгүй, ябуулга хэхэ эрилтэ табина.

Манай бүхы общественные шэнэдхэн хубилгаха гэһэн тэмсэл, тэрэнэй асари ехэ дэлисэ ба гүн гүнзэгы нэбтэрүүлгые совет арадай шэн зоригто ажалаараа бэелүүлжэ байһаниинь сесси дээрэ эли тодоор харуулагдажа, дэлхэйн олониитые айхабтар ехээр һонирхуулба. 80-дахи онуудта Советскэ Союзда национальна доходой ба промышленна үйлэдбэриин эгээл ехэ ургалта туйлагдажа, табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ найдамтай үндэһэ һуури табигдаа гээд Японой «Асахи» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Сесси дээрэ баталагдан абтаһан СССР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной түсэб экономикынь ашаг үрэ ехэтэй ургалта түргэдхэлгэдэ, гадаадын дэлгүүр дээрэ совет продукциин гүйсэтэй байлгые хангалгада зорюулагданхай гээд Рейтер агентство тэмдэглэнэ. «1986 ондо промышленна продукци үйлэдбэрилгые 4,3 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ түсэблэгдэһэн һаа, энэ жэлэй үнгэрһэн арбан һарын туршада тэрэнь 5,1 процентдэ хүргэгдөө. Энэ хадаа экономическа хүгжэлтэ хурдадхахын түлөө кампаниин амжалтатай үрэ дүн болоно» гээд тус агентство бэшээ.

СССР-эй социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха стратегиие бодото дээрэнь бэелүүлгээр совет арадай туйлажа байһан амжалтануудаар дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд баясана. Манай ороной гадаадын эдэбхи үүсхэлтэ политикын түшэг тулгуури байһан тэдэ амжалтануудыемнай эб найрамдалай хүсэ ехэтэ эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ тэдэнэр тон зүб сэгнэлтэ үгэнэ. Эб найрамдал ба бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар, буу зэбсэгүүдые ехээр бүтээн гаргалга болюулха, ядерна ба замбуулинда гаргагдаха зэбсэгүүдые хорихо ба усадхаха талаар Советскэ Союзай гадаадын политикын тон ехэ үүсхэлнүүд дэлхэйн арадуудта дүтэ, ойлгосотойшье, тэдэнэй ажаһуудалай аша туһын хэрэгүүдтэ сүм харюусана.

Социалис хани нүхэсэлэй оронуудта, бусад олон гүрэнүүдтэ СССР-эй Верховно Соведэй дэлхэйн парламентнууд болон арадуудта хандаһан Хандалга айхабтар дэбжэлтэтэйгээр угтагдаба. Тэрэ хандалга дотор ядерна зэбсэггүй дэлхэй байгуулгада яагаад орохо, бүхы гүрэнүүдтэ адли тэгшэ, бата найдамтай аюулгүй байдал байгуулха тодорхой түсэбэй бии байһаниие тэдэнэр юбёсрон харана.

СССР США хоёрой стратегическэ добтолгын зэбсэгүүдэй 50 процентые табан жэлэй туршада хорооxo гэжэ Советскэ Союз дурадхана. Удаадахи табан жэлэй туршада, ондоогоор хэлэбэл, 1996 он дүүрэтэр хоёр талын энэ категориин үлээд байһан бүхы зэбсэгүүд усадхалгада үгтэхөөр бэлэн болоод байха зэргэтэй.

ТРАНСНАЦИОНАЛЬНА ДЭЭРМЭДЭЛ

Политическэ хэдэ хэдэн партинуудай, профсоюзууд болон ниитын бусад эмхинүүдэй уряагаар олохон оронуудта транснациональна корпорацинуудта (ТНК) эсэргүү ябуулгын уласхоорондын недели ноябриин 16-һаа 23 хүрэтэр үнгэргэгдэбэ. Монополис эдэ нэгэдэлнүүд асари ехэ могойнуудтал адляар хэдэн арбаад оронуудые, илангаяа хүгжэжэ байһан гүрэнүүдые оройн абажа, хүн зониинь гам хайрагүйгөөр дарлан мүлжэнэ, национальна баялиг болон байгаалиинь нөөсэ хэрэгсэлнүүдые хэрэглэнэ. Транснациональна корпорацинуудай удамарша гол хүсэниинь америкынхид болоно. Тэдэнэр байгуулагдаһан хилын саагуурхи предприятинуудай комплекс хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тон ехэ арми хүдэлгэнэ, тэрэнэйнь ниитэ тоо США-гай өөһэдынь ашагта малтамалнуудые болбосоруулгын промышленностиин бүхы хүдэлмэришэдэй хахадайнь зэргэ болодог. Мүнөө энэ комплекс эд бараа үйлэдбэрилгэ ба хэрэглэмжэ хангалгын талаар жэл соо 1,5 шахуу триллион доллар сэнтэй хүдэлмэри хэнэ. Энэнь США-гай үйлэдбэриин гаргадаг бүхы продукциин 40 процентын хэмжээндэ хүрэнэ.

Капитализмые үмөөрэн аршалагшад хилын саана капиталаа гаргалгые хүгжэжэ байһан оронуудта «туһаламжа» гэжэ тоолодог. Бодото дээрээ тэрэнь харийн оронуудай хүн зониие хэтэрмэ ехээр дарлан мүлжэлгын, экономическа талаар үри зээлидэ оруулгын хэрэгсэл, арга нүхэсэл болоно. Хилын саана филиалгүй компанинуудайхитай сасуулбал, транснациональна корпорацинуудай нэмэлтэ сэн абалгын нормо 2—3 дахинаар ехэ байдаг.

Транснациональна корпорацинуудай хилын саана гаргагдаһан капиталай гэмээр хүгжэжэ байһан оронууд худалдаа наймаа-

...нуудта дуран соогоо б... зорилгоор тэдэнэр хам... хэрэглэжэ байна. Гэбэш... на корпорацинуудта э... дай неделиин дүнгү... ёһоор, тэдээндэ эсэргү... сахан хүгжэжэ байһан... мүн капиталис хүгжэнг... мическа, политическэ т... хилолго доро оруулха... та боложо үгэнэ.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.50—Футболой шэнжэлэл. 10.20—«Михайло Ломоносов» —1дэхи, 2-дохи сери. 3-дахи фильм. 13.10 — Шэнэ һонин. (13.15 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—«Хуули мэдэхэ гүш?». 16.30—«Москвагай намар»—гэһэн фестивалиие нээлгэ. 18.20 —«Спорт ба хүн». Игорь Паклин. **Улаан-Үдэ.** 18.50 — «Хүдөөгэй хүнүүд, хэрэгүүдынь». (буряадаар). 19.05—«Байгал» **Москва.** 19.35—Мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хурдадхалга». Новополоцкын үйлэдбэриин «Полимер» нэгэдэлэй дүй дүршэл. 20.30 —Баримтата фильм. 20.20 — «Михайло Ломоносов» — 3-дахи фильм. 2-дохи сери. 22.00—Время. 22.35—«Ехэшүүлдэ шалгалта». 23.50—Футболой шэнжэлэл. 00.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 9.55 —Эрдэм ухаанда хэрэглэгдэхэ приборнууд. 10.05—«Ород хэлэн». 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 —СПТУ-гай һурагшадта. Н. А. Некрасовай шүлэгүүд. 11.35, 12.35 — Ботаника. 6-дахи класс. 11.55—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.25—Түймэрэй аюулгүйе сахиха тухай. 12.55—Хуби заяан ба рольнууд. 14.05—«Багша-...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи, хоёрдохи хуудаһануудта. «КПСС-эй Центральна Комитедтэ», «Москваһаа ниидэбэ», «СССР-тэ ерэбэ» — ТАСС-ай материалнууд. «Бидэниие баясуулһан мэдээсэл» — ТАСС-ай тэмдэглэл. Буряадай АССР-эй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй V съезд. «Обществын болон хүнэй оюун бодолой баялигые үргэдхэхэ» —КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковой элидхэлһээ.

Гурбадахи хуудаһанда. Шухала шэнжэлэл. «Совет хүдэлмэришэн анги: шэнэдхэн хубилалгада хубита»— ТАСС-ай материал. «Шадаал һаа, һайнаар наймаапха»— ТАСС-ай материал. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Патриот. «Нүхэр тухай үгэ»— И. Салимовай статья. «Амгалан байдалай аша туһада хубита» —Т. Гармаевай тэмдэглэл. Шэн габьяа, баатаршалга, алдар соло тухай. «Алдар соло шамай олохо»— ТАСС-ай материал. «Хилээмэнһээ эрхим хүндэ байхагүй»—ТАСС-ай материал. Газетын мэдээсэлэй таһаг.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ШАТАДА

Хүдөөгэй эдир барилдаашадай дунда Россин соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө Брянск хотодо үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ хабаадахаяа манай республикын суглуулагдамал команда ошобо. Тэдэнэр Благовещенскдэ болоһон зонын нааданда илалта туйлажа, энэ нэрэ хүндэдэ хүртөө һэн.

«Урожай» бүлгэмэй областной соведэй дэргэдэхи хүүгэдэй спортын һургуулиин ахалагша тренер, спортын мастер Станислав Волчугов командые толгойлно.

Эдиршүүлэй дундаһаа Буряадай АССР-эй чемпионууд Дамдин Дамдинов, Саян Доржиев, Егор Тугаринов, Иван Плешаков болон бусад командын бүридэлдэ ороно.

В. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00767. Заказ № 271. Индекс 04609